

Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie

Analiza rynku turystycznego Barbados

Autor:

Joanna Sułkowska

Grupa Ort 3

Nr indeksu - 32709

Kraków 2009

Spis treści:

WSTĘP:	3
ROZDZIAŁ I. BARBADOS PODSTAWOWE INFORMACJE.	4
1. DANE OGÓLNE.	4
1.1. KRÓTKA HISTORIA BARBADOS.	5
1.2. WARUNKI GEOGRAFICZNE.	5
2. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI.	9
2.1. ATRAKCJE TURYSTYCZNE.	9
2.2. SPORT I REKREACJA NA BARBADOS.	15
2.3. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA.	16
2.4. BAZA NOCLEGOWA	17
2.5. INFRASTRUKTURA DODATKOWA.	19
2.6. USŁUGI TURYSTYCZNE NA BARBADOS.	19
2.7. PROMOCJA WYSPY.....	20
ROZDZIAŁ II. RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ.	20
1. POZYCJA BARBADOS NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ.	20
2. PROFILE TURYSTÓW.....	22
3. ODWIEDZANE REGIONY.	30
4. CELE PRZYJAZDÓW.	31
5. DŁUGOŚĆ POBYTU.	31
6. ŚRODKI LOKOMOCJI.	33
7. MIEJSCE ZAKWATEROWANIA.	35
8. DOCHODY Z TURYSTYKI PRZYJAZDOWEJ.....	36
ROZDZIAŁ III. RYNEK EMISJI TURYSTYCZNEJ.	38
ROZDZIAŁ IV. ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO BARBADOS DLA POLSKI.	40
ROZDZIAŁ V. ZAKOŃCZENIE.	42
BIBLIOGRAFIA	43
SPIS RYSUNKÓW	44
SPIS TABEL	44
SPIS WYKRESÓW	45

Wstęp:

W obecnych czasach znajomość rynków turystycznych oraz trendów w turystyce odgrywają ogromne znaczenie. Pozwalają one skutecznie stworzyć nowy, oryginalny produkt wyróżniający nas od konkurencji.

Celem tej pracy jest przedstawienie analizy rynku turystycznego Barbados. Osobiście uważam, że destynacja ta zasługuje na uwagę ze względu na niezwykle szeroką paletę możliwości wypoczynku. Każdy znajdzie tu coś dla siebie. Jak wykazały badania Barbados Tourism Authority, w 2008 r. wzrost liczby Polaków odwiedzających wyspę wyniósł prawie 100% w porównaniu do roku poprzedniego.

Mam nadzieję, że moja analiza rynku turystycznego przyczyni się do wzrostu ofert wyjazdowych touroperatorów oraz organizatorów turystyki na Barbados.

Praca została podzielona na cztery działy: I – Barbados – podstawowe informacje, II – Rynek recepcji turystycznej, III – Rynek emisji turystycznej, IV – Znaczenie rynku turystycznego Barbados dla Polski. Rozdział V jest podsumowaniem całej pracy.

Rozdział I. Barbados podstawowe informacje.

1. Dane ogólne.

Tabela przedstawiona poniżej prezentuje podstawowe dane na temat państwa Barbados.

Tabela 1. Barbados - dane ogólne.

Nazwa	Barbados
Stolica	Bridgetown(100 tys. mieszkańców) ¹
Powierzchnia	431 km ²
Ludność	271 tys. ludności(2002 r.) ² Murzyni i Mulaci – 80% Metysi – 15% Biali – 5%
Gęstość zaludnienia	628 os/km ²
Język	Angielski
Waluta	1 dolar barbadoski
Struktura zatrudnienia	usługi (75%), przemysł (15%), rolnictwo (10%) ³
Strefa czasowa	UTC – 4
Ustrój polityczny	Niepodległe państwo, członek Wspólnoty Narodów
Głowa państwa	Królowa Elżbieta II, reprezentowana przez gubernatora generalnego
Wyznania	protestanci 67% (anglikanie 40%, zielonoświątkowcy 8%, metodyści 7%, inne 12%), katolicy 4%, bezwyznaniowi 17%, inne 12% ⁴
Podział administracyjny	11 dystryktów(parish – dosł. parafia)

◦ **Źródło:** Opracowanie własne na podstawie J. Warszńska, *Geografia turystyczna świata*, wyd. naukowe PWN, Warszawa 2001 oraz <http://przewodnik.onet.pl/1097,1,info.html>

¹ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s. 314

² *Barbados: Statistical Appendix 2004*, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2004/cr04153.pdf> (data odczytu 7.04.2009)

³ <http://portalwiedzy.onet.pl/42595,haslo.html> (data odczytu: 02.05.2009)

⁴ <http://przewodnik.onet.pl/1097,1,info.html>, (data odczytu: 07.04. 2009)

1.1. Krótka historia Barbados.

Nazwa Barbados została nadana wyspie przez jej portugalskich odkrywców, którzy po przybyciu na wyspę na początku XVI w. dostrzegli na niej charakterystyczne, lokalne figowce. Drzewa te należące do grupy tzw. dusicieli, tworzą kurtynę korzeni podporowych, co może kojarzyć się z wyglądem brody. Stąd Portugalczycy nazwali je drzewami brodatymi(los barbados). Pierwotnie na wyspie zamieszkiwały plemiona Indian południowo-amerykańskich, jednak gdy brytyjscy koloniści lądowali na wyspie nie była ona zamieszкана.⁵ W 1625r. w Oistins (kilka kilometrów od Bridgetown) podpisano Kartę Wolności Barbadosu, ustanawiającą brytyjskie rządy na wyspie.⁶ Niebawem Anglia uczyniła z niej potężną twierdzę, liczącą aż 26 fortów⁷ w pasie przymorskim.

Ważną rolę w rozwoju wyspy odegrali holenderscy osadnicy, którzy w roku 1637 sprowadzili na Barbados trzcinę cukrową z Brazylii. Przyczyniło się to do rozwoju pierwszych plantacji już w latach 50-tych XVII w. i wymusiło sprowadzanie robotników z Anglii a następnie niewolników z Afryki. Wkrótce Barbados stał się prawdziwą potęgą w produkcji cukru na terenie Morza Karaibskiego. Przełom nastąpił w roku 1834, gdy niewolnictwo zostało zniesione. Spowodowało to prawdziwe zawirowania w rozwoju przemysłu cukrowniczego począwszy od upadku a skończywszy na słabych sukcesach. Dodatkowo wpływ kolejnego zachwiania gospodarki w XX wieku doprowadził do licznych zamieszek i powstania ruchu związkowego, mającego na celu uniezależnienie się od metropolii.⁸ Jednak mimo tych wydarzeń oraz rosnącej konkurencji na rynku cukierniczym Barbados przetrwał i utrzymał się jako jeden z ważniejszych producentów cukru. W 1966r.⁹ Barbados uzyskał pełną niepodległość w ramach brytyjskiej Wspólnoty Narodów a w latach 80-tych brał aktywny udział w integracji z państwami karaibskimi.¹⁰

1.2. Warunki geograficzne.

Położenie:

Wyspa Barbados znajduje się na obszarze Ameryki Środkowej a dokładnie jest położona na Morzu Karaibskim. Barbados jest jedną z odosobnionych, najdalej wysuniętych na wschód wysp Morza Karaibskiego. Oddalona jest o ponad 150 km na wschód od łańcucha

⁵ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.303

⁶ E. Bersani, L. Giglio, *Karaiby – niezapomniane podróże*, wyd. Ars Polonia, Warszawa 1999, s. 72-75

⁷ J. Warszyńska, *Geografia turystyczna świata*, wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001, s. 338

⁸ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic

⁹ E. Bersani, L. Giglio, *Karaiby - niezapomniane podróże*

¹⁰ J. Hughes, *Encyklopedia Uniwersalna*, wyd. Muza, Warszawa 2000, s. 692

Wysp Zawietrznych. Wschodnie brzegi wyspy oblewają wody Oceanu Atlantyckiego. Pod względem położenia geograficznego Barbados wchodzi w skład Małych Antyli.

Rysunek 1. Położenie Barbados. (zaznaczone czerwoną strzałką)

Źródło: <http://www.vacation-in-barbados.com/images/TheCaribbean.jpg>

(data odczytu: 04.05.2009)

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Barbados jest małą wyspą liczącą zaledwie 431 km². Centralną część wyspy zajmuje rozległa wyżyna, której najwyższy punkt - Mt. Hillaby sięga 340 m n.p.m. i jest zarazem najwyższym szczytem Barbadosu. Wybrzeże zachodnie (od North do South Point) cechuje się spokojnym spadkiem terenu w kierunku niziny nadmorskiej. Występują tu liczne, piaszczyste plaże co przyczyniło się do silnego rozwoju turystyki. Odcinek ten został nazwany Platynowym Wybrzeżem. Zupełnie inaczej wygląda odcinek wschodni. Ten z kolei jest trudno dostępny, ponieważ tworzy go klif z licznymi grzędami skał koralowych. Zagospodarowanie tego odcinka wybrzeża jest znikome.¹¹ Długość linii brzegowej Barbadosu wynosi 97 km.¹² Wokół wyspy wytworzyły się rafy koralowe, które prawie całkowicie ją otaczają. Wyspa zbudowana jest z piaskowców, łupków oraz wapieni. Taka budowa geologiczna i sprzyjający wpływ klimatu przyczyniły się do powstania wielu form krasowych takich jak jaskinie czy łuki skalne.

Sieć rzeczna:

Na wyspie występują tylko rzeki okresowe takie jak Constitution River mająca ujście w Bridgetown czy Joe's River na wschodnim wybrzeżu. Nie występują tu żadne rzeki stałe. Mieszkańcy wyspy pozyskują wodę poprzez odwierty ziemne ze źródeł głębinowych.¹³

¹¹ J. Warszńska, *Geografia turystyczna świata*, wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001, s. 338

¹² <http://przewodnik.onet.pl/1097,1,info.html> (data odczytu: 07.04. 2009)

¹³ J. Warszńska, *Geografia turystyczna świata*

Fauna i flora:

Karczowanie lasów związane z rozwojem plantacji w latach 50 tych XVII wieku w dużym stopniu pozbawiło wyspę naturalnego zalesienia. Natomiast pozostałe, zachowane obszary leśne zostały wzięte pod ochronę poprzez utworzenie rezerwatów. Najbardziej rozpowszechnionym drzewem jest palma kokosowa. Innymi gatunkami flory spotykanymi na Barbados są: mahonie, kanella, środkowo - amerykańskie sumaki czy puchowiec. Do fauny zaliczają się m.in.: małpy, jelonki, mazama, jeżozwierze, aguti(tropikalne gryzonie), legwany, kajmany.¹⁴ Dodatkowo wyspie uroku dodaje rozległa rafa koralowa, której liczne gatunki fauny i flory zachęcają do podziwiania podwodnego świata. W wodzie można zaobserwować ponad 50 gatunków ryb, żółwie szylkretowe, homary, ukwiały, ośmiornice, mureny, barakudy.¹⁵

Rysunek 2. Mapa wyspy Barbados.

Źródło: <http://www.justcaribbean.com/Assets/Destination/Maps/BarbadosMap.gif>
(data odczytu: 04.05.2009)

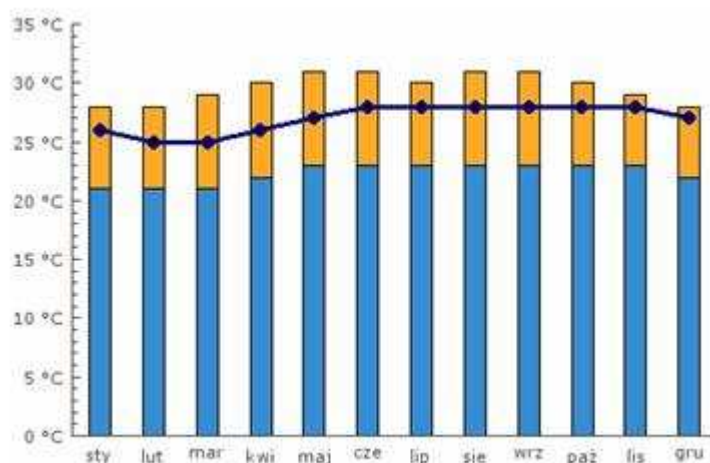
Klimat:

Wyspa leży w strefie klimatu zwrotnikowego o opadach rocznych od 1300 do 1900 mm. Pora deszczowa przypada na Barbados na okres od czerwca do grudnia. Średnie temperatury wahają się między 25 a 28°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń natomiast najcieplejszym maj, czerwiec, sierpień.(wykres 1). Temperatura wody wynosi ponad 25°C. Do zagrożeń naturalnych zaliczają się okresowe osunięcia ziemi oraz huragany jednak te ostatnie występują tu bardzo rzadko.¹⁶

¹⁴ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.314

¹⁵ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 243

¹⁶ <http://przewodnik.onet.pl/1097,1,info.html> (data odczytu: 07.04. 2009)

Wykres 1. Miesięczny rozkład wysokości temperatury powietrza i wody na Barbados.

Źródło: http://www.holidaycheck.pl/climate-wetter_Barbados-ebene_rid-id_31.html (data odczytu: 03.05.2009)

Problemy ekologiczne:

Jednym z poważniejszych problemów ekologicznych Barbadosu jest zanieczyszczenie wód przybrzeżnych ściekami zrzucanymi przez statki. Innym erozja gleb czy nielegalne wysypiska śmieci zagrażające zasobom wody pitnej.¹⁷

Gospodarka:

Podstawą gospodarki na Barbados jest eksploatacja i przetwórstwo ropy naftowej oraz turystyka. Najbardziej rozwiniętymi przemysłami są przemysł petrochemiczny, hutniczy, odzieżowy, elektroniczny, spożywczy (cukrownie, gorzelnie rumu). Uprawy trzciny cukrowej zajmują 80% powierzchni upraw. Dodatkowo uprawia się rośliny cytrusowe, bawełnę, maniok, bataty, pszenicę, kukurydzę. Dodatkowym zajęciem ludności jest hodowla bydła, trzody chlewnej, kóz, osłów i owiec oraz rybołówstwo. Handel zagraniczny eksportuje głównie cukier(14%), produkty chemiczne (10%), części elektrotechniczne (8%) oraz melasę i rum, natomiast importuje się maszyny (17%), żywność (16%), materiały budowlane (6%).¹⁸

¹⁷ <http://przewodnik.onet.pl/1097,1,info.html> (data odczytu: 07.04. 2009)

¹⁸ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Bridgetown> (data odczytu: 02.05. 2009)

2. Warunki rozwoju turystyki.

2.1. Atrakcje turystyczne.

Bridgetown – stolica Barbadosu, główny ośrodek gospodarczy i finansowy. Miejszem najbardziej związanym z początkami Barbadosu jest **The Careenge** - wąski, wewnętrzny port, gdzie Brytyjczycy w roku 1625 odkryli most zbudowany przez Indian. Na uwagę zasługuje **gmach Zgromadzenia Narodowego**, który jest siedzibą barbadoskiego parlamentu. Ważnym miejscem dla mieszkańców Barbadosu jest plac z **posągiem Nelsona**, który został postawiony w 1813 r. dla upamiętnienia zwycięstwa i śmierci Nelsona w bitwie pod Trafalgarem. Inną atrakcją godną obejrzenia jest **katedra św. Michała** (St. Michael's Cathedral). Powstała ona na miejscu kościoła założonego w 1625r. To właśnie tutaj modlił się w 1751 r. Jerzy Waszyngton podczas swojej jedynej podróży poza Stany Zjednoczone. Najbardziej zatłoczonym miejscem stolicy jest **Broad Street** – główna ulica handlowa. To tu najlepiej widać mieszanie się nowoczesności z pięknem tradycyjnych, kolonialnych domów z ozdobnymi balkonami. Kilka przecnic dalej znajduje się **Bridgetown Synagogue**. Jej powstanie wiąże się z emigracją żydów w 1651 r. z terenu Brazylii na Barbados. Jest to pierwsza synagoga, jaka została wybudowana na wyspach karaibskich. W **dzielnicy Bayville** można odkryć prawdziwy klimat XIX-wiecznego Barbadosu. Znajdują się tu liczne rezydencje miejskie z tamtego okresu, ozdobiane rzeźbionymi ornamentami.¹⁹

Garrison Savannah – dawny brytyjski plac musztry oddalony o 1,5 km na południe od Bridgetown. Obecnie służy jako teren rekreacyjny oraz tor wyścigowy dla Barbados Turf Club. Wokół toru znajduje się XIX-wieczny budynek Main Guard, dawne koszary oraz dwa forty – Fort Charles (Fort Karola) z XVIIw. i niedokończony St. Anne'a Fort (Fort św. Anny) z 1704 r.

Barbados Museum – mieści się w dawnym więzieniu wojskowym. Ekspozycja przedstawia dzieje Barbadosu począwszy od pierwszych mieszkańców wyspy – Indian, poprzez okres kolonialny, rozwój plantacji aż po XIX-wieczne oblicze wyspy. Bardzo cenne i warte obejrzenia są mapy z XVII wieku, przedstawiające stopień wykarczowania wyspy, zasięg plantacji oraz tereny występowania dzikich zwierząt. W czwartkowe i niedzielne wieczory dodatkową atrakcją muzeum jest pokaz folklorystyczny „1627 i co

¹⁹ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.304- 305

dalej...”. Tancerze i śpiewacy swoim występem ilustrują dzieje wyspy i akcentują połączenie kultury angielskiej z brytyjską.²⁰

Cunard Gallery – galeria ze zbiorem XVII i XVIII-wiecznych rycin przedstawiających widoki wyspy, wiejskie rezydencje oraz portretów strojnych plantatorów, elegantów, tancerzy oraz najsłynniejszej kurtyzany XVIII-wiecznego Barbadosu – Rachel Pringle.

Plantacje i ogrody – niesamowity, wiejski klimat Barbadosu można szczególnie mocno poczuć na wschód od Bridgetown oraz na północ od portu lotniczego Grantley Adams. Rozciągają się tu malowniczo obszary plantacyjne, gdzie można podziwiać jedne z najpiękniejszych rezydencji plantatorskich na Barbadosie. Na szczególną uwagę zasługuje **Francia Plantation House** - XX – wieczny dom, zamieszkiwany przez potomków dawnych francuskich właścicieli. Parter został udostępniany do zwiedzania i umeblowany w eleganckim XIX-wiecznym stylu. Dodatkowo można tu obejrzeć oryginalny mahoniowy stół, weneckie kryształowe kandelabrowe, dawne mapy zawieszone na ścianach. Innym bardzo interesującym obiektem jest **Sunbury Plantation House** – trzystuletnia rezydencja. Można tu zwiedzać sypialnie, usytuowane na górze, z szerokimi kolumnowymi łóżami przykrytymi wiktoriańskimi kapami. Na terenie posiadłości znajduje się również muzeum powozów, magazyn starych narzędzi rolniczych oraz sprzętów domowych.²¹

Welchman Hall Gully – jeden z najpiękniejszych na wyspie ogrodów botanicznych, wtopionych naturalnie w otaczający krajobraz. W latach 60-tych XIX w. powstała tu ścieżka botaniczna, przeprowadzona przez 1,5 km wąwóz porośnięty typową dla wyspy roślinnością. Wąwóz ten jest wielkim zapadliskiem wielkiej komory w systemie podziemnych jaskiń Harrison’s Cave. Można tu spotkać liczne iglice i inne wapienne formy skalne, ponad 200 gatunków tropikalnych roślin i kwiatów. Klimat dodatkowo dopełniają tysiące lian oraz okrzyki małych buszujących w koronach drzew.

Flower Forest – dwudziesto – hektarowy ogród oddalony o 3 km na północny wschód od Welchman Hall Gully. Zajmuje centralną część regionu zwanego Scotland i roztacza się z

²⁰ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.304- 305

²¹ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*

niego niesamowity widoku aż po wody Atlantyku. Ogród wyróżnia się bogactwem flory m.in. azjatyckiego imbiru, strelcji, rodzimych helikonie, czerwonych szarłatów, storczyków. Wijące się ścieżki lasu oraz obszerne, trawiaste polany zapraszają turystów do podziwiania naturalnego bogactwa Flower Forest.

Andromeda Garden – słynne na cały świat ogrody, ulokowane na nadatlantyckim urwiskiem. W 1954 r. zostały założone przez Iris Bannochie i objęły swoją powierzchnią obszar 2,5 ha. Do szczególnych atrakcji przyrodniczych należą tu kolekcje rodzimych i egzotycznych kwiatów tropikalnych takich jak storczyki, helikonie, hibiskusy, bugenwille. Dodatkowo ogród ubogacają wonne peralgole, sadzawki z nenufarami oraz cieniste zakątki, obsadzone paprociami i ozdobnymi roślinami zielnymi.²²

St. Nicholas Abeby (opactwo św. Mikołaja) – rzadki przykład budownictwa jakobińskiego na obszarze wysp Karaibskich, ulokowany w północno – wschodniej części wyspy.(Fasada z około 1650 – 1660 r.) Budowla jednak nigdy nie pełniła funkcji religijnych. Dla zwiedzających udostępnione zostały pokoje wyłożone ciemną boazerią, z pięknym wyposażeniem w stylu kolonialnym.

Rum Factory and Heritage Park – (wytwórnia rumu i park historyczny) położona w pobliżu lotniska Grantley Adams, 1,5 km na południe od Sunbury Plantation House.

Niekwestionowaną wizytówką Barbadosu jest rum. Poncz rumowy był ulubionym napojem plantatorów i dobrą metodą przekształcenia niektórych lokalnych samogonów w nadający się do spożycia napój. Tradycyjny przepis na poncz rumowy mówi o zmieszaniu jednej części kwasu(soku z cytryny lub limonki), dwóch części słodkiego soku z trzciny cukrowej oraz trzech części mocnego rumu i czterech części wody.

²² H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.312

Rysunek 3. Niekwestionowana wizytówka Barbadosu – rum.

Źródło: <http://www.refinedvices.com/newsimages/plantation/appearance2.jpg>
(data odczytu: 04.05.2009)

Sam Lord's Castle - zamek w stylu angielskim zlokalizowany na wybrzeżu wschodnim, wzniesiony w 1820 r. przez pirata Samuela Hold Lordy. Obecnie znajduje się tu muzeum i luksusowy hotel. Wnętrza jego zdobi sztukateria będąca dziełem Ch. Rottera, dekoratora zamku w Windsorze.²³

Animal Flower Cave – atrakcja przyrodnicza północnego cypla wyspy, wydrążona u podnóża urwiska przez fale. W skalnych sadzawkach podziemnej groty dziesiątki wielobarwnych ukwiałów kołyszą ramionami tworząc efekt „kwitnących zwierząt”. Turyści mogą pływać i nurkować, podziwiając ten niesamowity spektakl.

Barbados Wildlife Reserve – zlokalizowany w północnej części wyspy rezerwat z niezwykle różnorodnością fauny. Popularnością cieszą się tu szczególnie wśród dzieci małpy, jelonki, mazamy, jeżozwierze, aguti. Można tu również obserwować m.in. ostoję legwanów, sadzawkę z kajmanami, pytona w klatce.²⁴

Grande Hall Signal Station – posterunek sygnalizacyjny ulokowany nieopodal Barbados Wildlife Reserve. Był on jedną z wież wartowniczych służących do obserwacji niewolników, zatrudnionych na plantacjach. Została ona skonstruowana na początku XIX wieku. Dostarczała wyspie informacje o niepokojach lub zbliżającym się statkach.

²³ J. Warszńska, *Geografia turystyczna świata*, wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001, s. 338

²⁴ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s 314

Grande Hall Forest – las z bogactwem gatunkowym flory, znajdujący się w północnej części wyspy. Przypomina wyglądem czasy pierwszych osadników ze względu na rodzime gatunki drzew, takie jak kanella, środkowo-amerykańskie sumaki czy puchowiec.

Park Narodowy Farley Hill – zlokalizowany w północnej części wyspy, na miejscu dawnej plantacji. Jest ulubionym miejscem piknikowym mieszkańców, otoczonym arboretum.

Codrington College – anglikańskie kolegium teologiczne założone w 1743 r. i sfinansowane przez Christophera Codringtona, dawnego gubernatora generalnego Wysp Podwietrznych. Jego krewni należeli do grupy pierwszych kolonistów na Barbadosie. Turyści mogą podziwiać XVII-wieczny budynek, w którym dorastał Codrington, oraz spacerować po malowniczych ogrodach z pięknym stawem z liliami wodnymi.

Gun Hill Signal Station – początkowo(od 1697 r.) punkt obserwacyjny zlokalizowany w centralnej części wyspy na wysokości 231 m n.p.m. Następnie przekształcony w ośrodek rekonwalescencji z powodu korzystnych warunków klimatycznych(ożywcze chłodne wiatry znad oceanu). U podnóża wzniesienia znajduje się pomnik lwa, wyrzeźbiony z jednego kawałka skały przez brytyjskiego oficera. Ze wzniesienia roztacza się niezwykła panorama wyspy oraz Oceanu Atlantyckiego.²⁵

Harrison's Cave – jaskinia wydrążona w wapiennej skale koralowej przez nurt podziemnej rzeki. Główną atrakcją turystyczną jest miniaturowa kolejka, która przemierza dystans 1,5 km ukazując bogatą szatę naciekową jaskini. W systemie jaskiń znajduje się podziemne jezioro, zasilane przez wodospad(12 m). Jaskinia jest ostatnim punktem kończącym szlak botaniczny Welchman Hall Gully.

Morgan Lewis Sugar Mill – zamknięta w 1944 r., ostatnia działająca na Barbados tradycyjna cukrownia(funkcjonowała ponad 250 lat). Jest ona największym, zachowanym na Karaibach wiatrakiem, który Światowy Fundusz Zabytków umieścił na liście 100 najbardziej zagrożonych zabytków świata. Wszystkie jego części są nienaruszone a te,

²⁵H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s. 315

które wymagały naprawy zostały odnowione. Z górnej komory wiatraka można podziwiać piękną panoramę regionu Scotland.

Mount Gay Rum Visitors Centre – destylarnia rumu położona w pobliżu portu Bridgetown. Można tu prześledzić proces leżakowania, mieszania i rozlewania rumu. Przechadzkę po destylarni wieńczy degustacja rumu.

Platynowe Wybrzeże – najbardziej ekskluzywna część wybrzeża Barbadosu, rozciągająca się na zachód od North do South Point. Charakteryzuje się szerokimi, piaszczystymi plażami. Ulokowane są tu najwyższej klasy hotele, centra rekreacyjne i wypoczynkowe. W tej głównie części wybrzeża „kwitnie” życie nocne. Głównym ośrodkiem Platynowego Wybrzeża jest **Holetown**, gdzie w 1627 r. wylądowali pierwsi angielscy osadnicy. Pierwotną nazwą miasta było Jamestown, nazwane tak na cześć króla Jakuba I. Nazwa Holetown pochodzi od pływowej sadzawki w pobliżu plaży. Na uwagę zasługuje cieszący się powodzeniem wśród turystów odcinek plaży o nazwie **Paynes Bay** z licznymi barami i wypożyczalnią sprzętu wodnego. Dodatkowo na północ od Holetown znajduje się **Podwodny Park Folkestone** (Folkestone Underwater Park). Jest on szczególnie uczęszczany przez nurków.

Portvale Sugar Factory – cukrownia położona na wschód od Holetown. Wiosenna pora zbiorów trzciny cukrowej przypada na okres od lutego do maja i właśnie wtedy warto zwiedzić fabrykę i poznać proces wytwarzania cukru. Dodatkowo można zwiedzić muzeum ukazujące historię cukrownictwa.

Rysunek 4. Fragment Wybrzeża Platynowego na Barbados.

Źródło:http://tbn1.google.com/images?q=tbn:SxCdXGTNTNL_UM:http://przewodnik.onet.pl/_i/reportaz/guardian/barbados1.jpg (data odczytu: 04.05.2009)

Tyrol Cot Heritage Valley – historyczna wioska, przedstawiająca dzieje rozwoju architektury na Barbados. Pełno tu parterowych domków, pomalowanych na białopomarańczowo, wyposażonych w zielone okiennice. Została zbudowana w 1854 r. przez głównego barbadoskiego architekta Williama Farnuma. Można tu dostrzec silny rozwój budownictwa architektonicznego poczynając od chat niewolniczych krytych strzechą trzcinową, poprzez pierwsze, drewniane domy wyzwolenców aż po strojne domy zdobione ornamentowymi rzeźbami.²⁶

2.2. Sport i rekreacja na Barbados.

Barbados promuje się bardzo mocno jako świetna destynacja turystyczno – sportowa. Barbados Tourism Authority podkreśla, że warunki panujące na wyspie są idealnymi do prowadzenia treningów oraz uprawiania wszelakich form aktywności ruchowej. Można powiedzieć, że Barbados zajmuje czołowe miejsce wśród miejsc treningowych świata szczególnie dla takich sportów jak **golf, krykiet, jazda konna**. Niezbitym dowodem potwierdzającym ten fakt jest wybór najlepszych drużyn krykieta oraz golfa z Anglii, Australii, Nowej Zelandii, Pakistanu czy Indii właśnie za takie miejsce.²⁷ Na wyspie popularna jest również **jazda konna**, która dodatkowo została podkreślona w listopadzie podczas organizowanego przez Barbados Tourism Authority Dnia Jazdy Konnej. Tu też odbywają się najbardziej prestiżowe na południowych Karaibach zawody – Cockspur Rum - gonitwa koni. Najbardziej korzystnym okresem do jazdy konnej jest okres od stycznia do kwietnia oraz od sierpnia do listopada. Inną popularną rozrywką na Barbados jest **golf**. Field Hockey Festival jest jednym z najbardziej popularnych wydarzeń golfowych na świecie i odbywa się właśnie na Barbados. Ciekawym wydarzeniem jest Run Barbados Marathon odbywający się w pierwszy weekend grudnia.²⁸ Ukształtowanie wyspy sprzyja **turystyce pieszej**, stąd jej wielka popularność wśród turystów. Jednym z celów jest Gun Hill Signal Station położony na wysokości 231 m n.p.m. oraz najwyższy szczyt wyspy Mt. Hillaby.

Barbados jest istnym rajem dla miłośników **sportów wodnych**. Przyjazny klimat, ciepłe wody Morza Karaibskiego zachęcają do skorzystania z kąpieli. Najdogodniejsze warunki sprzyjają na Wybrzeżu Platynowym oraz Południowym, gdyż te są płaskie i delikatnie schodzą do poziomu morza. Zlokalizowano tam dużo wypożyczalni sprzętu wodnego

²⁶ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s. 316

²⁷ Y.J. Elcock, *Sports Tourism in Barbados: the development of sports facilities and special events*, "Journal of Sport Tourism", 2005, nr 10(2), s. 129-134

²⁸ Y.J. Elcock, *Sports Tourism in Barbados: the development of sports facilities and special events*, ibidem

ubogacających możliwości wypoczynku. Popularnością cieszą się „rejsy pirackie”, które zabierają chętnych na wody Morza Karaibskiego repliką XVIII wiecznego statku.²⁹ **Nurkowanie** należy do najbardziej popularnych form rekreacji i sportu na Barbados. Rify koralowe, otaczające wyspę, tworzą niesamowite krajobrazy podwodne z bogatą fauną i florą. Jednak ze względu na lepszą dostępność wybrzeża, nurkowanie odbywa się głównie od strony zachodniej wyspy. W niewielkich odległościach od brzegów można nurkować do wraków do głębokości 46 m.³⁰ Dla chętnych są organizowane wyprawy łodzią podwodną lub ze szklanym dnem. Bardzo popularne są rejsy jednodniowe po Morzu lub wyprawy o zachodzie słońca. Idealnym miejscem do uprawiania **surfingu** jest wybrzeże południowe od Oistins do Silver Sands. Oistins jest polecane dla początkujących surfingowców, gdyż w tym regionie mniej niż w okolicy South Point wieją wiatry. Natomiast Silver Sands są uznawane za najlepsze na Karaibach miejsce surfingowe a wyspa uchodzi za równie dobrą do uprawiania tego sportu jak Hawaje.³¹

2.3. Dostępność komunikacyjna.

Połączenia lotnicze:

Europejczycy najszybciej dostaną się na Barbados z Londynu. Z lotniska Gatwick oraz Heathrow bezpośrednie połączenie oferuje British Airways oraz Virgin Atlantic. Lot z Warszawy z przesiadką w Londynie trwa 14h. Cena biletu z Londynu w obie strony bez przesiadki wynosi ok. 540 funtów brytyjskich³². Lufthansa oferuje wylot z Frankfurtu z przesiadką w Miami. Linia Brussel Airlines również ma w ofercie loty na Barbados. Dobre i szybkie połączenia lotnicze odbywają się z Ameryki Północnej. Air Canada, Delta Air Lines oraz American Airlines prowadzą sprzedaż biletów w tym kierunku. Najwięcej lotów na wyspę odbywa się z Miami, Toronto, Nowego Jorku a ich czas w zależności od miejsca wylotu mieści się w przedziale od 3h 30min(Miami) do 5h(Toronto). Również korzystne połączenie lotnicze jest z San Juan w Portoryko(1h 30 min lotu).³³ Na samym Barbados, na południowo - wschodnim wybrzeżu, zlokalizowano jeden port lotniczy – Grantley Adams.

²⁹ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 208 - 209

³⁰ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.314

³¹ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 245

³² <http://www.gatwickairport.com/> , <http://www.heathrowairport.com/> (data odczytu: 02.05.2009)

³³ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 208 - 209

Transport lądowy:

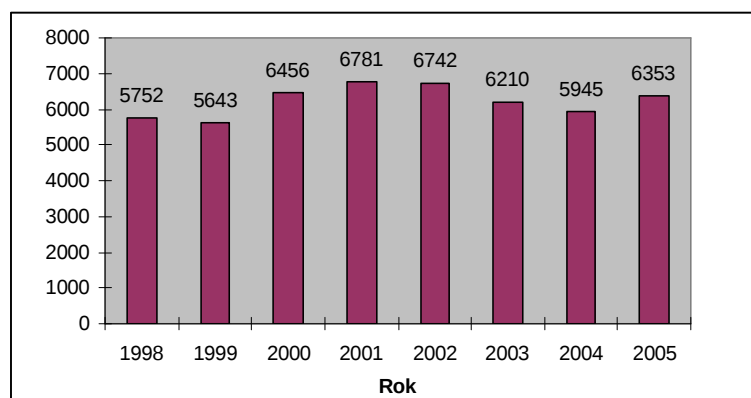
Barbados ma dość dobre drogi ale niestety słabo oznakowane dlatego warto na zwiedzanie wybrać się autobusem(niezbyt wysoka klasa autobusów kursowych) czy prywatnymi busami, kursującymi dość często. Na wyspie jest spora liczba taksówek a cena za kurs jest z góry ustalona przez władze. Dla chętnych istnieje możliwość wypożyczenia samochodu. Wystarczy tylko wylegitymować się własnym prawem jazdy a zostanie wydane nam miejscowe prawo jazdy uprawniające do ruchu drogowego na wyspie. Należy pamiętać, że obowiązuje ruch lewostronny. Niestety turyści skarżą się, że klasa i cena wypożyczanych pojazdów pozostawia wiele do życzenia. Na wyspie nie ma sieci kolejowej.

Transport morski:

Bardzo popularnym środkiem transportu na wyspę jest rejs morski połączony z pobytem na Karaibach. Usługi takie świadczą liczne linie morskie z Europy oraz Ameryki Północnej, Środkowej oraz Południowej. Transport pasażerski wewnątrz Karaibów również bardzo dobrze prosperuje stąd duża frekwencja turystyczna pasażerów statków wycieczkowych i rejsowych. Transport morski jest dokładnie opisany w rozdziale II, w podrozdziale dostępność komunikacyjna.

2.4. Baza noclegowa.

Barbados może pochwalić się dość dużą bazą noclegową jak na tak małą wyspę. W roku 2005, jak widać na wykresie 2, liczyła ona 6353 obiektów zakwaterowania turystycznego. Większość hoteli znajduje się na Wybrzeżu Platynowym oraz w stolicy kraju – Bridgetown.

Wykres 2. Wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados w latach 1998 – 2005.

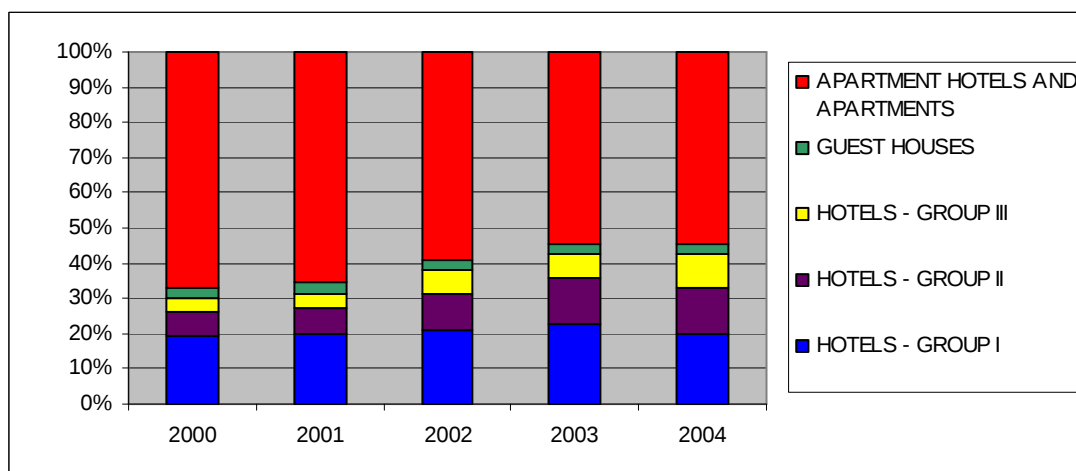
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Barbados Statistical Service oraz National Tourism and Statistical Offices

Tabela 2 przedstawia wielkość zakwaterowania w poszczególnych rodzajach miejsc noclegowych. Ogólnie biorąc wielkość zakwaterowania od roku 2001 do 2004 spada. W roku 2004 jedynie liczba hoteli grupy III wzrosła o 30,6%, natomiast liczba pozostałych typów zakwaterowania zmniejszyła się. Graficzne przedstawienie typów i wielkości zakwaterowania przedstawia wykres 3.

Tabela 2. Typy i wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados w latach 2000 – 2004. (liczba pokoi)

	2000	2001	2002	2003	2004
HOTELS - GROUP I	1234	1343	1406	1405	1198
HOTELS - GROUP II	445	508	704	821	775
HOTELS - GROUP III	263	264	463	437	571
GUEST HOUSES	186	247	169	150	147
APARTMENT HOTELS AND APARTMENTS	4328	4419	4000	3397	3254
TOTAL	6456	6781	6742	6210	5945

Źródło: dane Ministry of Tourism

Wykres 3. Wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados wg kategorii w latach 2000 – 2004. (udział procentowy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministry of Tourism

W okresie 2000 – 2004 r. zmniejszyła się liczba apartamentów hotelowych oraz apartamentów natomiast liczba domów gościnnych utrzymała się na tym samym poziomie. Tendencję wzrostową można zauważyć wśród hoteli grupy III. Hotele grupy I w 2004 r. stanowiły 20% bazy noclegowej natomiast hotele grupy II 12%.

2.5. Infrastruktura dodatkowa.

Wybrzeże Platynowe może pochwalić się dobrym zagospodarowaniem linii brzegowej. Znajdują się tu liczne wypożyczalnie sprzętu wodnego, centra nurkowe, knajpki, restauracje i bary. Bardzo smaczne i niedroge dania serwują restauracje na Południowym Wybrzeżu.³⁴ Prawdziwie domową kuchnię można wypróbować na plantacjach z dala od zatłoczonego Platynowego Wybrzeża. Barbados oferuje miłośnikom golfa pięknie położone pola golfowe z niesamowitym widokiem na morze. Wytyczono liczne trasy piesze i konne. Dodatkowo dla drużyn sportowych otwarto Wildey Sports Complex – wielki kompleks pól do golfa, krykieta, kortów tenisowych z obiektami zakwaterowania oraz halą z miejscem do boksu, judo, badmintona, tenisa stołowego oraz piłki ręcznej. Na Barbados mieści się również Barbados National Stadium z miejscem na 7 000 osób, gdzie odbywają się m.in. międzynarodowe zawody kolarskie.³⁵ Większość banków jest dostępna od poniedziałku do czwartku do godziny 17. Najwięcej znajduje się w Bridgetown, poza tym w Holetown, Speightstown i St. Lawrence Gap. Bankomaty są dostępne w każdym większym banku oraz na lotnisku.³⁶

2.6. Usługi turystyczne na Barbados.

Organizatorzy wypoczynku na Barbados oferują liczne, atrakcyjne usługi turystyczne. Do najbardziej podniebnych atrakcji zalicza się lot helikopterem nad wschodnią, klifową częścią wybrzeża. Bajan Tours organizuje „Exclusive Island Tour”, czyli wycieczkę objazdową po wszystkich ważniejszych atrakcjach wyspy. Dużą popularnością cieszą się „rejsy pirackie”. Są to rejsy jedno lub paru dniowe połączone w kąpielą, nurkowaniem, oraz posiłkami na statku. Również bardzo popularne jest oglądanie raf koralowych łodzią podwodną lub ze szklanym dnem. Po stronie zachodniej wybrzeża zlokalizowanych jest dość dużo centrów nurkowych proponujących naukę nurkowania, zdobycia certyfikatów nurkowych czy po prostu snurkowania połączonego z rejssem. Szkołki windsurfingu zlokalizowane są głównie w okolicach Oistins oraz Silver Sands. Barbados National Trust organizuje niedzielne, piesze wyprawy co tydzień w inny region wyspy. Głównie młodzi przewodnicy udzielają ogólnych informacji na temat geografii, historii, geologii czy

³⁴ H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie, s.314

³⁵ Y.J. Elcock, *Sports Tourism in Barbados: the development of sports facilities and special events*, „Journal of Sport Tourism”, 2005, nr 10(2), s. 129-134

³⁶ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 208 - 209

rolnictwa. Caribbean International Riding Centre proponuje przejażdżki konne po zielonych terenach wyspy z podziałem na trasy o różnych poziomach trudności.³⁷

2.7. Promocja wyspy.

Organizacją odpowiedzialną za promocję wyspy oraz rozwój turystyki jest Barbados Tourism Authority. Promuje ona wyspę jako sportową destynację, szczególnie dla sportowców ale nie tylko. Wśród innych krajów Barbados jest znany jako bardzo dobre miejsce treningowe golfiarzy oraz miłośników jazdy konnej. Odbývają się tu liczne imprezy rangi światowej jak choćby Field Hockey Festival czy gonitwa koni - Cockspur Rum.³⁸ Barbados jest również znany z produkcji bardzo smacznego rumu. W związku w długą tradycją produkcji tego trunku otwarto Rum Factory & Heritage Park, cieszące się dużą frekwencją turystyczną. Nie sposób nie wspomnieć tu legendy o piracie Samuelu Hold Lordy, który obrał sobie Barbados za swoją wyspę. Co roku pół miliona turystów przybywa na Barbados na statkach wycieczkowych³⁹, aby poczuć klimat pirackiego raj. Wielu z nich kieruje się w okolice Long Bay, gdzie znajduje się zamek legendarnego pirata. Dodatkowo Barbados kusi urokami świata podwodnego, który można obejrzeć na stronie Barbados Tourism Authority. Jest to również jeden z ważnych atutów wyspy eksponowany przez organizację. Obserwuje się ponadto rozwój turystyki plantacyjnej, popularnej szczególnie wśród zamożnych turystów. Dzięki energicznym i przedsiębiorczym mieszkańcom wyspy wiele ze starych willi plantacyjnych odnowiono, tworząc muzea lub pokoje gościnne. Do dodatkowych atrakcji zalicza się wieczory na plantacji z degustacją ponczu rumowego, przy tradycyjnej muzyce regionalnej.

Rozdział II. Rynek recepcji turystycznej.

1. Pozycja Barbados na arenie międzynarodowej.

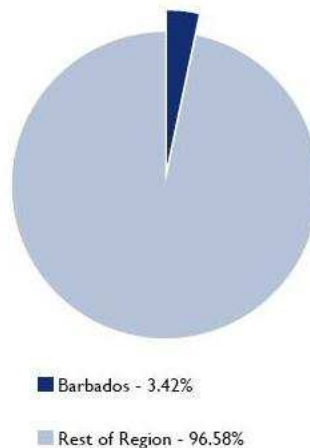
Jak widać na wykresie 4, udział rynku Barbados w turystyce na Karaibach nie jest jednym z większych. Skupia on niecałe 4% wszystkich przyjazdów turystycznych na Karaiby.

³⁷ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*

³⁸ Y.J. Elcock, *Sports Tourism in Barbados: the development of sports facilities and special events*, "Journal of Sport Tourism", 2005, nr 10(2), s. 129-134

³⁹ D. Porter, D. Prince, *Karaiby – praktyczny przewodnik*, tłumaczenie B. Bocheńska, Wyd. Pascal, Bielsko - Biała 2008, s. 208 - 209

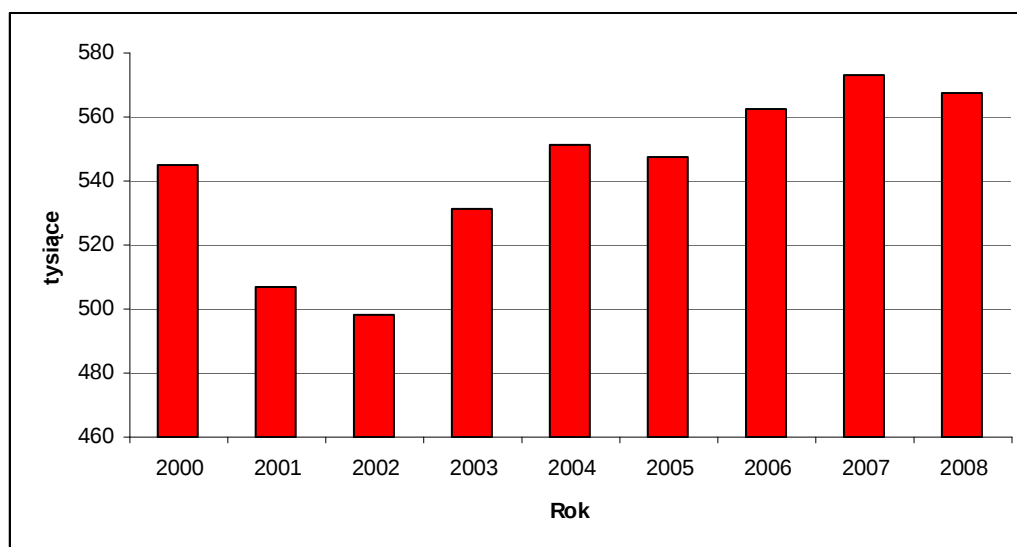
BARBADOS
MARKET SHARE OF CARIBBEAN
 Total Demand 2009

Wykres 4. Udział Barbados w turystycznym rynku karaibskim w 2009r.

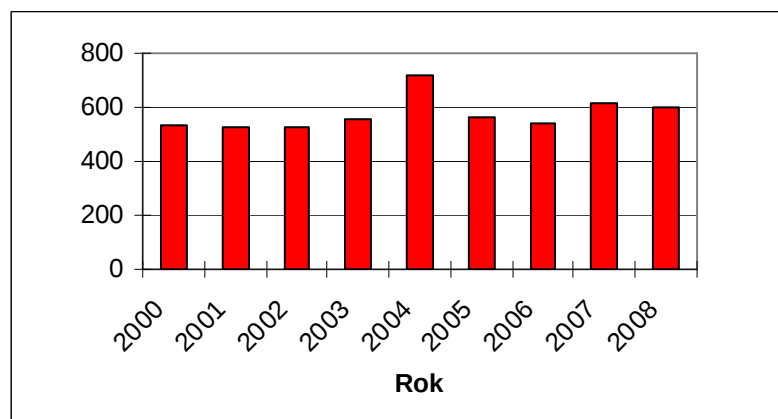
Źródło: dane WTTC

Liczba przyjazdów turystycznych na Barbados od roku 2002 wzrasta. Najwięcej przyjazdów odnotowano w roku 2007 ponad 572 000. Spadek przyjazdów w roku 2001 oraz 2002 mógł być spowodowany atakami terrorystycznymi na Amerykę oraz obawą związaną z podróżowaniem w takim kontekście wydarzeń. (wykres 5)

Wykres 5. Liczba przyjazdów turystycznych na Barbados w latach 2000 – 2008. (w tysiącach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Barbados Tourism Authority

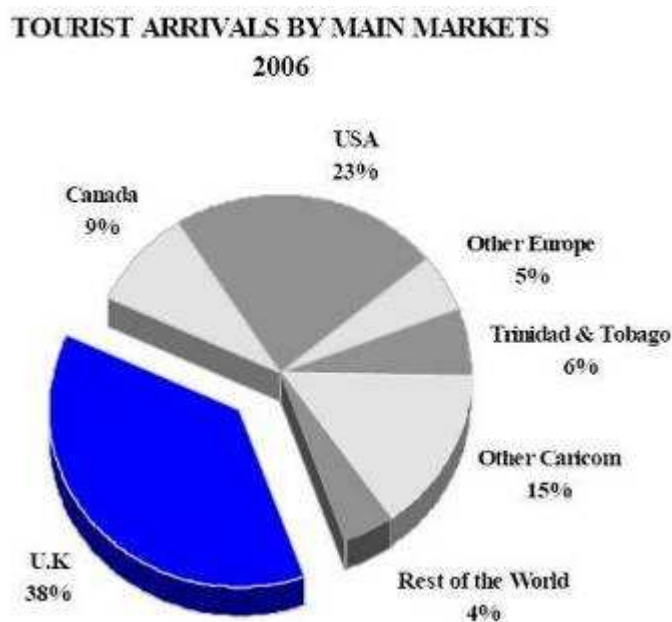

Wykres 6. Liczba pasażerów statków rejsowych w latach 2000 – 2008.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Barbados Statistical Service

W 2004 roku Barbados znajdował się na ósmym miejscu wśród krajów karaibskich z największą liczbą pasażerów statków morskich przybywających do danego kraju. Wyprzedziły go takie kraje jak Bahamy, Kajmany, Meksyk, Jamajka, Puerto Rico, Brytyjskie Wyspy Dziewicze oraz Balize. W latach 2007, 2008 liczba pasażerów statków morskich przybywających na Barbados wyniosła ok. 600 osób.(wykres 6)

2. Profile turystów.

Wykres 7. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg głównych rynków w 2006 r.

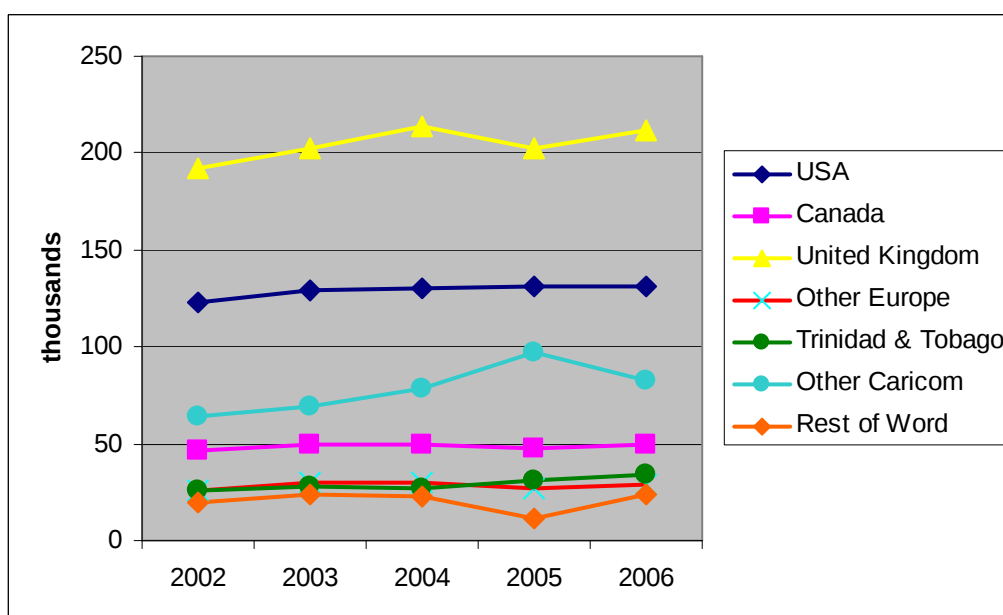
Źródło: <http://www.onecaribbean.org/content/files/Barbados2006.pdf> (data odczytu: 23.04.2009)

Największą grupę turystów odwiedzających Barbados są turyści z Wielkiej Brytanii, którzy w roku 2006 stanowili 38% wszystkich turystów przyjeżdżających na wyspę.(wykres 7)

Jest kilka przyczyn takiego stanu rzeczy:

- Barbados jest zwany „ Małą Anglią” gdyż był kolonią brytyjską. Nadal widać silne związki historyczno – kulturowe z Wielką Brytanią choćby polityczne - głową państwa jest królowa Elżbieta(związek historyczno – polityczny)
- jest krajem Wspólnoty Narodów
- bardzo dobre połączenia lotnicze z lotniska Gatwick oraz Heathrow
- znajomość i widza o kraju w Wielkiej Brytanii(liczne oferty touroperatorów)

Kolejnym dużym segmentem rynku turystycznego Barbadosu są Amerykanie oraz Kanadyjczycy. Łącznie stanowili oni w 2006 r. 32% rynku turystów wyspy. Turyści z Europy w 2006 r. stanowili 5% rynku. Procentowy udział turystów w rynku Barbados przedstawia wykres 7.

Wykres 8. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg kraju emisji w latach 2002 – 2006 (w tysiącach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Barbados Statistical Service

Tabela 3. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg kraju emisji w latach 2002 – 2006 (w tysiącach)

	2002	2003	2004	2005	2006
USA	123,429	129,326	129,675	131,005	130,767
Kanada	46,754	49,641	50,025	47,69	49,198
United Kingom	192,606	202,564	213,945	202,765	211,523
Other Europe	25,328	29,526	30,03	26,852	29,4
Trinidad & Tobago	25,559	27,53	26,492	30,889	34,48
Other Caricom	64,118	69,278	78,262	97,134	82,989
Rest of Word	20,105	23,346	23,073	11,199	24,201
TOTAL	497,899	531,211	551,502	547,534	562,558

Źródło: dane Barbados Statistical Service(2006)

Wielkość przyjazdów turystycznych wg krajów emisji w latach 2002 – 2006 przedstawiają wykres 8 oraz tabela 3. Największy wzrost przyjazdów w stosunku do roku 2005, odnotowano w roku 2006 wśród turystów z innych krajów świata(13,002 tys.), Wielkiej Brytanii(8,758 tys.) oraz Trynidad & Tobago(3,591 tys.) Wzrost przyjazdów nastąpił również z pozostałych krajów europejskich oraz Kanady. Dużym dynamizmem charakteryzuje się rynek turystów krajów karaibskich(other Caricom), który w roku 2005 odnotował 24 procentowy wzrost przyjazdów w stosunku do roku poprzedniego i w roku 2006 zajmował 3 miejsce pod względem wielkości emisji turystycznej na Barbados.

Tabela 4. Przyjazdy turystyczne wg głównych rynków w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi w 2008 r.

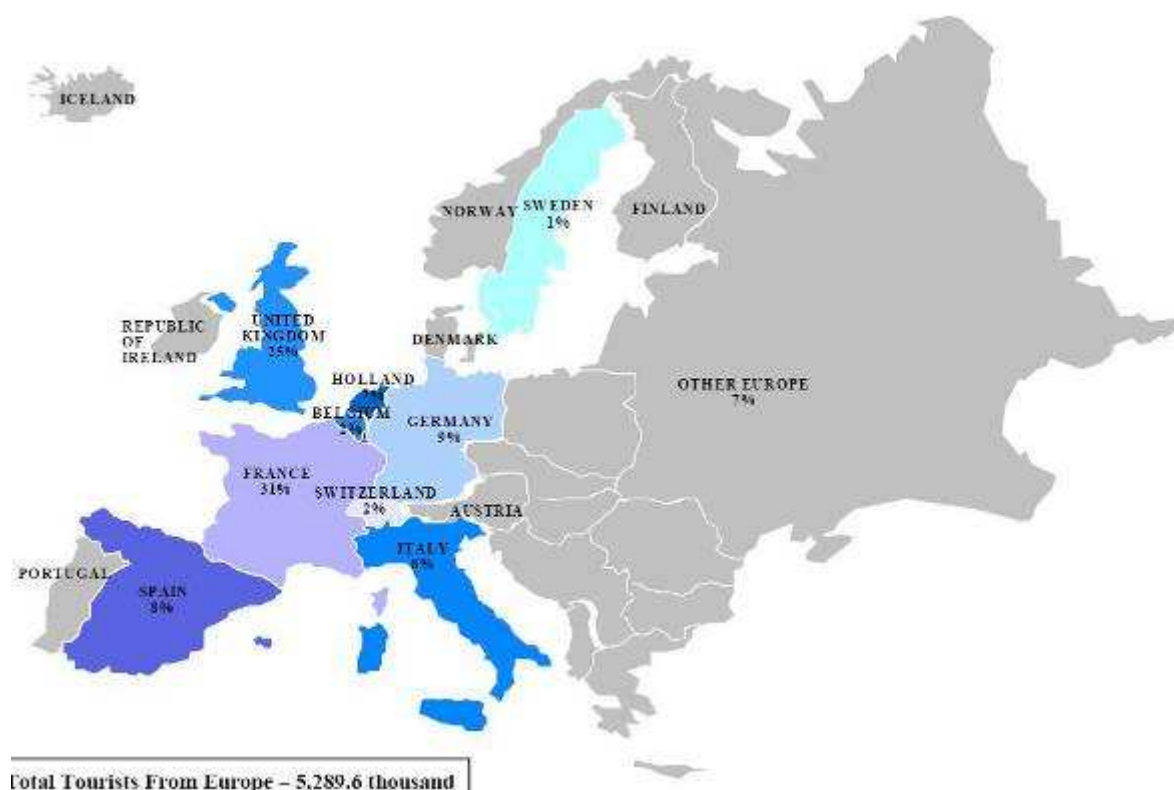
Tourist Arrivals by Main Market - 2008									
Destination	Period	United States		Canada		Eurone		Other	
		Tourists	% ch.	Tourists	% ch.	Tourists	% ch.	Tourists	% ch.
Anguilla	Jan-Dec	40,202	-12.6	2,074	-13.36	8,962	-17.0	17,044	-7.8
Antigua & Barbuda	Jan-Dec	84,032	6.8	13,189	25.7	110,265	-4.5	58,355	2.1
Aruba	Jan-Sep	418,873	7.0	24,397	37.3	53,542	9.1	125,863	19.6
Bahamas	Jan-Dec	1,176,683	-6.9	114,947	14.6	93,799	7.6	76,975	0.6
Barbados	Jan-Dec	131,795	-1.6	57,335	8.2	251,778	0.4	126,759	-6.6

Źródło: dane National Statistical and Tourism Office,

<http://www.onecaribbean.org/content/files/Barbados2006.pdf>, (data odczytu: 23.04.2009)

Największym segmentem klientów na Barbados są Europejczycy.(tabela 4) Należy zaznaczyć jednak, że jest to wynikiem dużej aktywności turystycznej Brytyjczyków a przyjazdy pozostałych krajów europejskich stanowią zaledwie 5% wszystkich przyjazdów

na Barbados. Przyjazdy Amerykanów stanowią prawie połowę przyjazdów Europejczyków na wyspę.

Rysunek 5. Przyjazdy turystów z Europy na Barbados wg kraju w 2004 r.(udział procentowy)

Źródło: dane Caribbean Tourism Organisation (CTO)

Najwięcej turystów z Europy w 2004 r. przyjechało na Barbados z Francji. Aż ¼ przyjazdów była wygerowana przez społeczeństwo Wielkiej Brytanii. Po 8% stanowiły wyjazdy Włochów oraz Hiszpanów natomiast Niemcy należeli również do czołówki a ich wyjazdy stanowiły 9% wszystkich europejskich wyjazdów na Barbados w 2004 r. (rysunek 7).

Ze Stanów Zjednoczonych największa liczba turystów przybywa na Barbados ze wschodniego wybrzeża(rysunek 8). Aż 73% wszystkich turystów przyjeżdżających na Barbados z USA pochodzi z wybrzeża wschodniego.

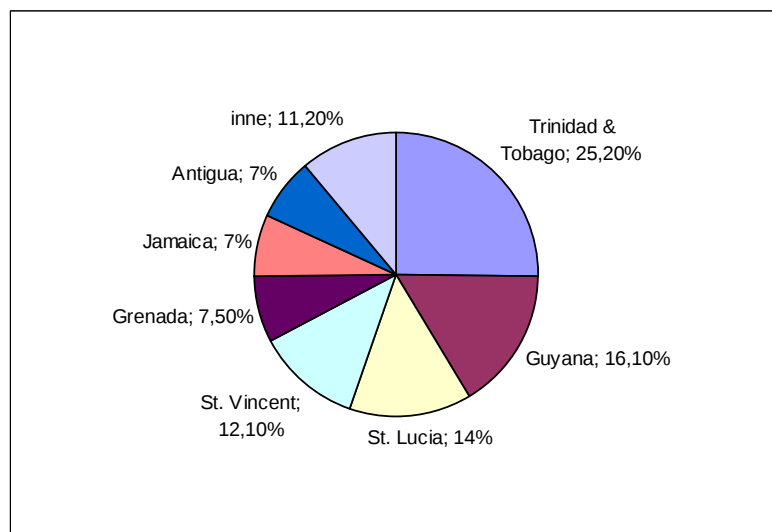
Regionem Kanady, z którego przyjechało na Barbados w 2004 roku najwięcej turystów jest region wschodni. 77% turystów Kanady wyjeżdżających na Barbados pochodzi z regionu Quebec oraz Ontario.

Rysunek 6. Przyjazdów turystów z USA wg geograficznych regionów na Barbados w 2004r. (udział procentowy)

Źródło: dane Caribbean Tourism Organisation (CTO)

Wśród krajów karaibskich przybywających na Barbados w roku 2004 największy udział wykazał Trynidad & Tobago wynoszący $\frac{1}{4}$ wszystkich przyjazdów. Liczba turystów z Karaibów przybywających na Barbados w roku 2004 wyniosła 105,047 tys. Dokładne dane przedstawia wykres 9.

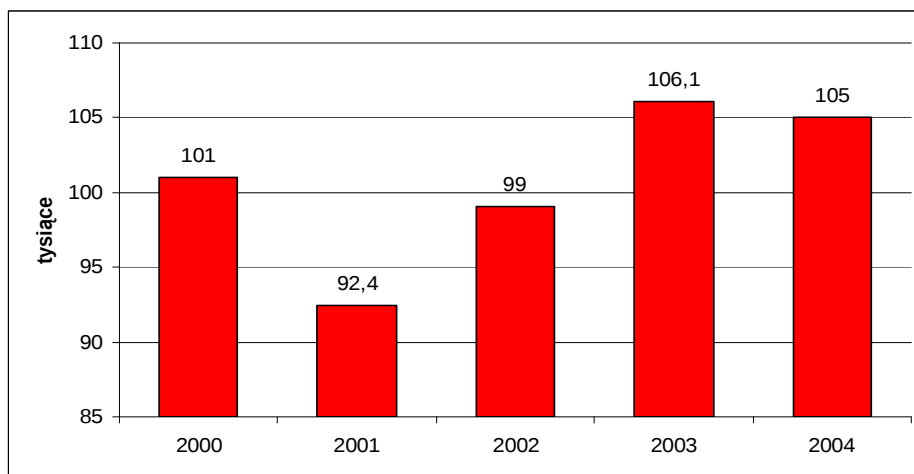

Wykres 9. Przyjazdy turystów z destynacji karaibskich na Barbados wg kraju emisji w 2004 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Statistical and Tourism Office(2004)

Dynamika przyjazdu Karaibczyków na Barbados w okresie 2000 – 2004 została przedstawiona na wykresie 10. Od roku 2001 można zaobserwować wzrost przyjazdów

zakończony wynikiem 106,1 tys. w roku 2003. W roku 2004 nastąpił 1 procentowy spadek przyjazdów w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 10. Przyjazdy turystów z krajów karaibskich na Barbados w latach 2000 - 2004.(w tysiącach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Statistical and Tourism Office(2004)

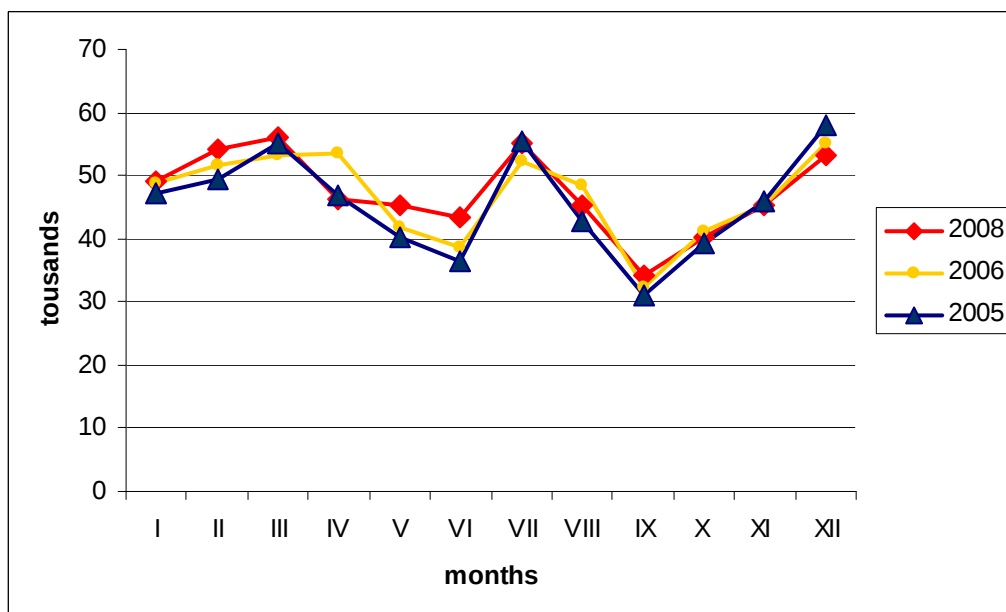
Tabela 5. Średnia długość pobytów turystycznych wg głównych krajów emisji w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi w 2004 r. (w liczbie nocy)

Average Length of Stay by Country of Origin - 2004				
Destination	Number of nights			
	USA	Canada	Europe	Other
Antigua and Barbuda	8.2	9.6	10.2	10.1
Aruba	7.2	8.7	11.6	8.1
Bahamas	5.9	9.0	10.3	8.5
Barbados	8.9	11.7	9.0	7.4
British Virgin Islands	8.1	8.7	13.5	7.3
Jamaica	7.7	12.1	14.6	8.6

Źródło: dane National Statistical and Tourism Office,

<http://www.onecaribbean.org/content/files/Barbados2006.pdf> , (data odczytu: 23.04.2009)

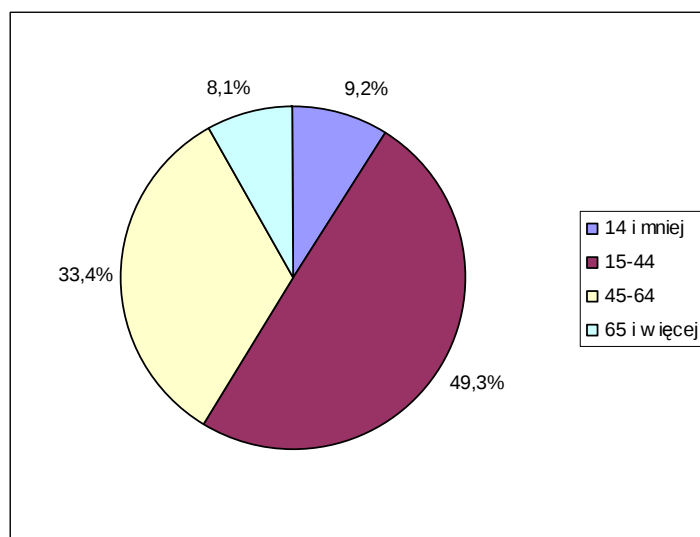
W 2004 r. średnio najdłużej na Barbados przebywali Kanadyjczycy. (11,7 nocy) Turyści ze Stanów Zjednoczonych oraz Europy preferowali średnio przyjazdy na 9 nocy. (tabela 5)

Wykres 11. Przyjazdy turystyczne wg miesięcy w roku 2005, 2006, 2008.(w tysiącach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Caribbean Tourism Organization(2008) oraz Barbados Statistical Service(2006)

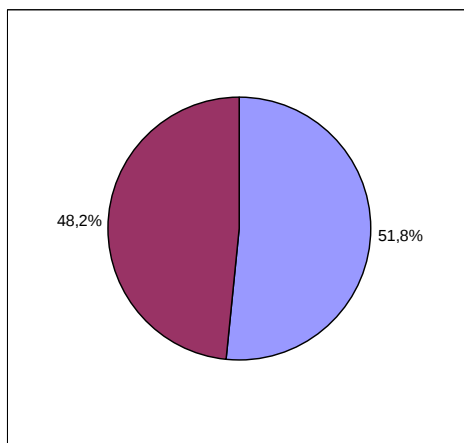
Przyjazdy turystów charakteryzują się sezonowością, co przedstawia wykres 11. Na podstawie lat 2005, 2006 i 2008 możemy zaobserwować trzy okresy przyjazdów: zwiększony ruch turystyczny w okresie od stycznia do kwietnia, lipca i sierpnia oraz wzrastające przyjazdy od września do grudnia. Największą liczbą przyjazdów w roku 2005, 2006 i 2008 charakteryzowały się miesiące marzec, lipiec i grudzień.

Wykres 12. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg wieku w roku 2004.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Tourism and Statistical Office

Największą grupą turystów przybywających na Barbados są ludzie w wieku 15 – 44 lata. (wykres 12) Stanowią oni prawie połowę turystów przybywających na wyspę. Większą grupę niż osoby starsze w wieku 65 i więcej lat stanowią dzieci(9,2%). Wiadomo, że nie przyjeżdżają one same i w związku z tym można już na tej podstawie przyjąć dość duże znaczenie turystyki rodzinnej na Barbados. W połączeniu z grupą 15 – 44 lata, łącznie grupa ta stanowi 58,5%. 1/3 przyjazdów na Barbados stanowi grupa 45 – 64 lata. Rozkład przyjazdów turystycznych wg płci w 2004 r. przedstawia wykres nr 13.

Wykres 13. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg płci w roku 2004.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Tourism and Statistical Office

Cele przyjazdu uzależnione są od stałego miejsca zamieszkania turystów. Tabela 6 przedstawia główne cele przyjazdów turystów wg głównych segmentów rynku na Barbados. Wśród takich krajów emisji jak Stany Zjednoczone, Kanada oraz Wielka Brytania dominuje cel wypoczynkowy. Podobnie jest z pozostałymi krajami europejskimi, w których ten cel deklaruje ponad 70% turystów. Drugie miejsce zajmują odwiedziny krewnych i znajomych i ten cel osiąga najwyższe wartości procentowe wśród turystów z USA(30,3%) oraz Kanady(26,1%). Ciekawym motywem wyjazdów jest deklarowany wśród turystów z USA oraz Wielkiej Brytanii cel podróży poślubnej(honeymoon). Jest on czwartym w kolejności z wymienianych celów. Wśród turystów z Europy cel ten stanowi 1,8% wszystkich deklarowanych celów w 2007 roku.

Tabela 6. Wybrane cele przyjazdów turystycznych wg głównych segmentów turystów Barbados w roku 2007 – udział procentowy[%].

	wypoczynek	odwiedziny krewnych, znajomych	Biznes	honeymoon	tranzytowy	sport	Nauka
USA	55,7	30,3	7,9	2,2	1,5	0,4	0,2
Kanada	62,2	26,1	7,5	0,7	1,4	0,4	0,2
UK	78,57	13,27	3,2	1,56	0,76	1,09	0,06
Europa	71,2	11,9	8,5	1,8	3,1	0,6	0,3
Karaiby	20,12	41,22	23,14	0,28	2,25	3,09	2,63
Ameryka Poł. i Środkowa	32,45	20,35	33,16	0,33	2,51	2,35	1,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Barbados Tourism Authority

Zupełnie inaczej przedstawia się motywacja turystyczna wśród turystów z Ameryki Południowej oraz Karaibów. W 2007 roku wśród turystów z Karaibów najczęstszym powodem wyjazdu na Barbados było odwiedzenie krewnych i znajomych(41,22%). Turystyka biznesowa stanowiła prawie ¼ wszystkich deklarowanych celów, a cel wypoczynkowy 1/5. Większą wagę, niż w przypadku krajów europejskich, USA, Kanady czy Wielkiej Brytanii, odegrał dla mieszkańców Karaibów czy Ameryki Południowej i Środkowej cel sportowy, nauki oraz tranzytowy. Najbardziej popularnym celem wśród wyjazdów mieszkańców Ameryki Południowej i Środkowej odegrał cel biznesowy(ponad 1/3 wszystkich deklarowanych celów). Cel wypoczynkowy dla tego segmentu wyniósł 32,45%. (tabela 6)

3. Odwiedzane regiony.

Najczęściej odwiedzanym regionem turystycznym jest obszar Wybrzeża Platynowego od North do South Point. W tym obszarze zlokalizowana jest największa liczba bazy noclegowej. Dodatkowym atutem wybrzeża jest jego ukształtowanie z pięknymi, piaszczystymi plażami. Turyści przybywający w celu rozrywkowym wybierają najchętniej Bridgetown oraz Holetown, gdyż w tych miastach zlokalizowano największą liczbę rozrywek. Turyści ceniący sobie spokój oraz mniejsze koszty wypoczynku wybierają obszar Wybrzeża Południowego. Jest ono popularne również wśród surfingowców oraz windsurfingowców. Obszar centralny wyspy odwiedzany jest głównie fakultatywnie, aby poczuć klimat plantacji oraz podziwiać naturalny krajobraz wyspy.

4. Cele przyjazdów.

Najważniejszym celem przyjazdów turystycznych na Barbados jest cel wypoczynkowy(pleasure/holiday). W 2008 roku stanowił on 57,3% wszystkich celów przyjazdów. Kolejnym celem są odwiedziny krewnych i przyjaciół stanowiące ¼ wszystkich celów(visit friends and relatives). Cel biznesowy połączony z konferencjami i spotkaniami zajmuje trzecie miejsce. Ciekawym aspektem jest wybór Barbadosu na destynację poślubną tzw. „miesiąc miodowy”(honeymoon). Taki cel deklarowało 1,7% pytanych. Największą, ujemną zmianę w porównaniu z rokiem 2007, w roku 2008 odnotowano w przypadku celu sportowego. Natomiast cel podróży poślubnych cieszy się coraz większą popularnością i zmiana procentowa w stosunku do roku 2007, w 2008 wyniosła aż 26%. Szczegółowe dane liczbowe przedstawia tabela 7, przedstawiona poniżej.

Tabela 7. Cele przyjazdów turystycznych na Barbados w roku 2007 i 2008.

	TOTAL				% SHARE	
	2007	2008	ABS CHG	% CHG	2007	2008
BUSINESS	43580	45613	2033	4,7	7,6	8,0
CONFERENCE/CONV/MEETING	10694	10808	114	1,1	1,9	1,9
HONEYMOON	7457	9396	1939	26,0	1,3	1,7
INTRANSIT PASSENGER	8965	9688	723	8,1	1,6	1,7
MEDICAL ATTENTION	1182	1368	186	15,7	0,2	0,2
OTHER PURPOSE	15810	13335	-2475	-15,7	2,7	2,3
PLEASURE/HOLIDAY/VAC	346956	326007	-20949	-6,0	60,2	57,3
STUDENT	3634	3281	-353	-9,7	0,6	0,6
SPORTS	9478	6525	-2953	-31,2	1,6	1,1
VISIT FRIENDS/RELATIVES	128278	143411	15133	11,8	22,3	25,2
TOTAL	576034	569432	-6602	-1,1	100,0	100,0

Źródło: dane Barbados Tourism Authority

5. Długość pobytu.

Dane National Statistical and Tourism Office wykazują stałą tendencję w długości pobytu turystów odwiedzających Barbados. Wynosi ona średnio 10, 11 nocy co przedstawia tabela 8. Podobna tendencja w długości pobytu występuje na Kubie, Dominikanie oraz Jamajce.

Tabela 8. Średnia długość pobytów turystycznych w wybranych państwach karaibskich w latach 2000 – 2004 r. (w liczbie nocy)

Average Length of Stay					
Destination	Number of nights				
	2000	2001	2002	2003	2004
Anguilla	8.6	8.5	8.4	8.5	7.6
Aruba	7.7	7.9	7.6	8.3	7.8
Bahamas	5.9	5.8	5.8	5.9	6.3
Barbados	10.1	10.2	11.0	10.0	n.a
Cuba	10.5	10.5	10.5	10.5	10.5
British Virgin Islands	12.3	12.5	9.5	9.9	10.8
Cancun	4.9	4.7	4.6	4.6	4.6

Źródło: dane National Statistical and Tourism Office,

<http://www.onecaribbean.org/content/files/Barbados2006.pdf> , (data odczytu: 23.04.2009)

Długość pobytu na Barbados jest również związana z narodowością turystów. Najdłużej na wyspie pozostają Kanadyjczycy – średnio 12 nocy, co zapewne związane jest z dużą odległością dzielącą te dwa państwa. Natomiast mieszkańcy Stanów Zjednoczonych czy Europejczycy spędzają na Barbados średnio 9 nocy. (tabela 9)

Tabela 9. Średnia długość pobytów turystycznych wg głównych krajów emisji w 2004 r. (w liczbie nocy)

Average Length of Stay by Country of Origin - 2004				
Destination	Number of nights			
	USA	Canada	Europe	Other
Antigua and Barbuda	8.2	9.6	10.2	10.1
Aruba	7.2	8.7	11.6	8.1
Bahamas	5.9	9.0	10.3	8.5
Barbados	8.9	11.7	9.0	7.4
British Virgin Islands	8.1	8.7	13.5	7.3
Jamaica	7.7	12.1	14.6	8.6

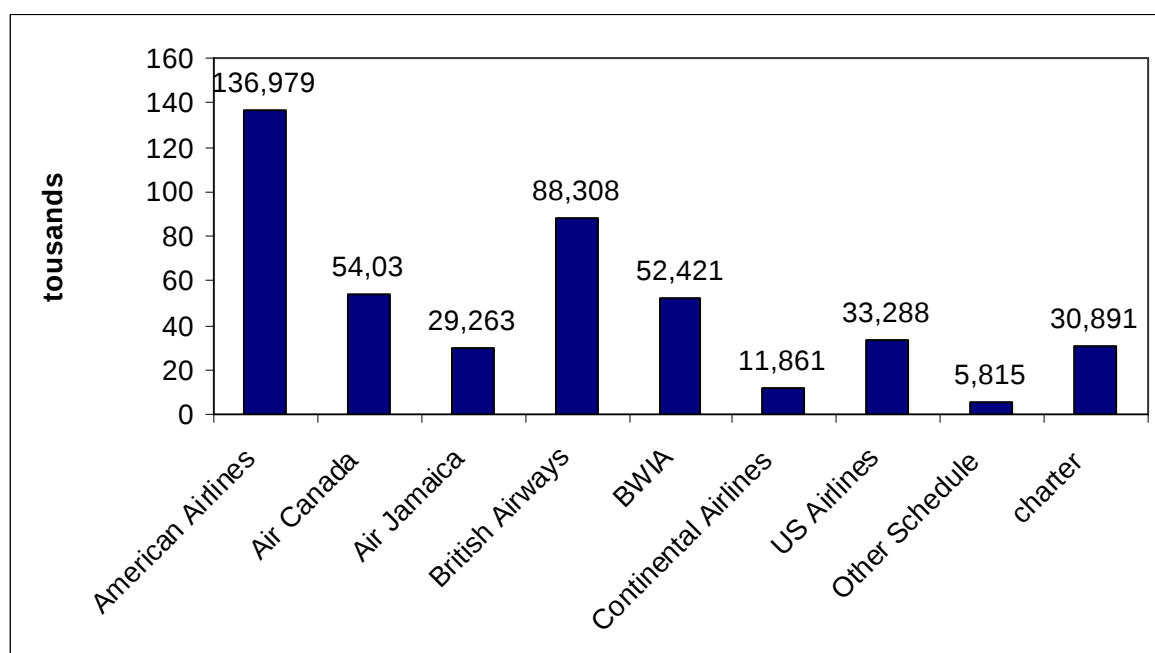
Źródło: dane National Statistical and Tourism Office,

<http://www.onecaribbean.org/content/files/Barbados2006.pdf> , (data odczytu: 23.04.2009)

6. Środki lokomocji.

Transport lotniczy:

Najłatwiej i najszybciej można dostać się na Barbados samolotem. Połączenia lotnicze są dostępne zarówno z Europy jak i Ameryki Północnej. 1/4 pasażerów w 2004 r. dotarła na wyspę dzięki liniom American Airlines natomiast 16% (głównie z Europy) dzięki British Airways. Dodatkowo w 2004 r. na wyspę latały takie linie jak Air Canada, BWIA, Air Jamaica, US Airlines i inne mniejsze. Charter połączeń lotniczych stanowił 5,6%. Dokładne dane liczbowe prezentuje wykres 14.

Wykres 14. Liczba pasażerów lotniczych przybyłych na Barbados w roku 2004 wg przewoźnika.(w tysiącach)

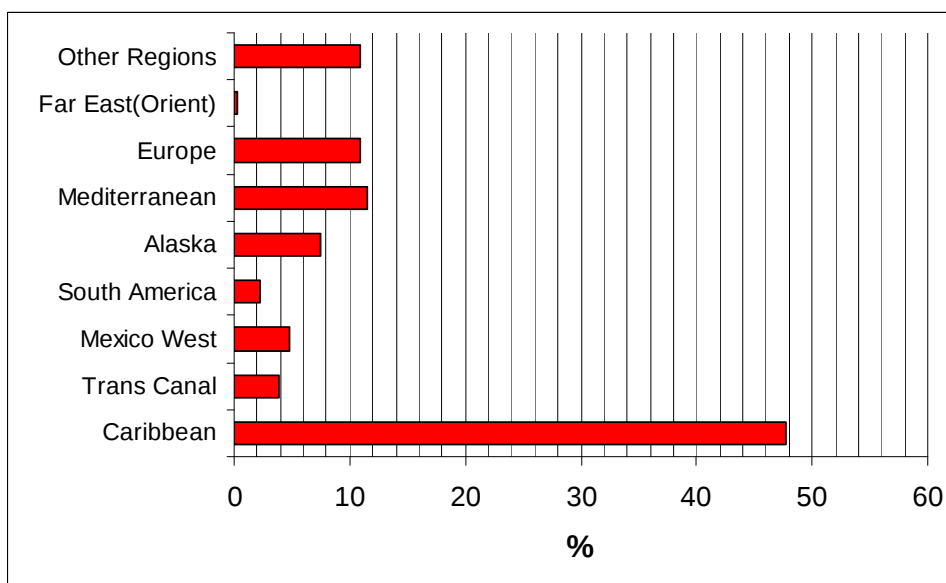
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Tourism Office and Airport Authorities

Transport morski:

Dobrze znaną drogą dostania się na Barbados jest droga morska. Żegluga morska na Karaibach jest bardzo popularna. Jak widać na wykresie 12, prawie połowa(48%) wszystkich jednostek pływających z kajami⁴⁰ zlokalizowana jest głównie w rejonie Karaibów⁴¹.

⁴⁰ Wszystkie jednostki pływające, które posiadają co najmniej jedną kaję z miejscem noclegowym

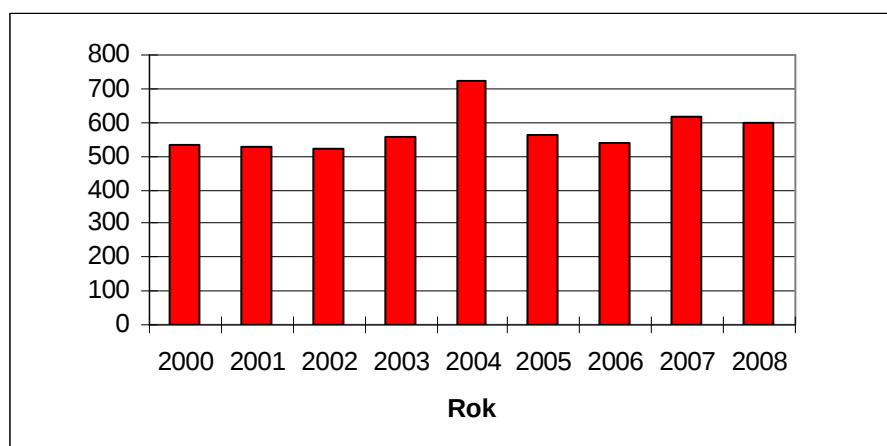
⁴¹ Zwiera w sobie również karaibską linię wybrzeża Meksyku, Wyspy Bahama i Bermudy

Wykres 15. Lokalizacja jednostek pływających z kojami na świecie w 2004 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Tourism Offices and Ports Authority

Liczba turystów rejsowych przybywających na Barbados utrzymuje się na stałym poziomie z tendencją do wzrostu. W badanym okresie od 2000 do 2008 roku największą liczbę turystów rejsowych zanotowano w roku 2004 - aż 721 osób. Po tym roku nastąpił spadek liczby turystów rejsowych i ostatecznie w roku 2008 osiągnęła ona wartość wynoszącą prawie 600 osób. Wykres 16 przedstawia zmiany w liczbie turystów rejsowych w latach 2000 – 2008.

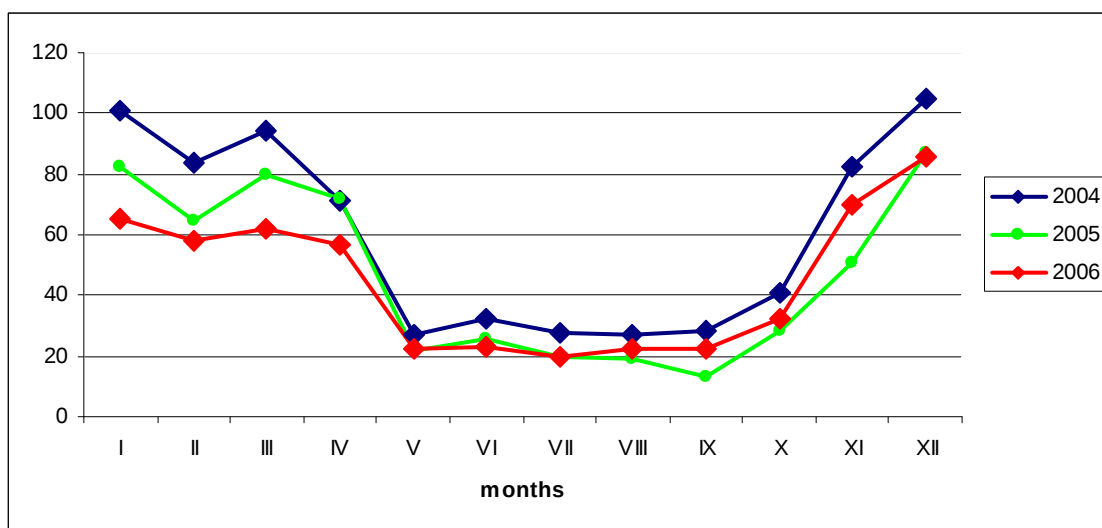

Wykres 16. Liczba turystów rejsowych⁴² przybywających na Barbados w latach 2000 – 2008.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Statistical and Tourism Office oraz Barbados Tourism Authority

⁴² Turyści przybywający na Barbados drogą morską, zazwyczaj uczestnicy rejsów morskich

Jak wynika z danych Barbados Statistical Service, przyjazdy turystów rejsowych wykazują sezonowość. (wykres 17.) Najwięcej turystów przybywa na Barbados drogą morską w okresie od listopada do kwietnia. Od 2004 do 2006 roku można zaobserwować zmniejszoną liczbę turystów rejsowych przybywających na wyspę między majem a wrześniem, co jest związane z warunkami klimatycznymi w tym czasie. W stosunku do roku 2004 obserwujemy spadek liczby pasażerów statków morskich w roku 2006.

Wykres 17. Liczba turystów statków morskich przybywających na Barbados wg miesięcy w latach 2004 – 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Barbados Statistical Service

7. Miejsce zakwaterowania.

W 2004 roku najbardziej popularnym miejscem zakwaterowania były apartamenty i pokoje gościnne stanowiące 34,6% wszystkich wybranych przez turystów miejsc noclegowych. Na drugim miejscu znajdują się hotele stanowiące 1/4 wyborów turystów. (tabela 10)

Tourist Arrivals by Place of Stay - 2004					
Destination	Percentage Distribution				Total
	Hotels	Guest Houses/ Apartments	Private	Other	
Antigua and Barbuda	68.5	6.7	19.2	5.6	100.0
Dominican Republic	76.9	-	-	23.1	100.0
Bahamas	73.8	11.3	4.6	10.3	100.0
Barbados	26.9	34.6	23.2	15.3	100.0
British Virgin Islands	28.0	-	16.9	55.1	100.0

Tabela 10. Miejsca zakwaterowania turystów na Barbados w 2004 r. w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi. (udział procentowy)

Źródło: dane National Tourism and Statistical Offices

Obłożenie w pokojach na Barbados oscyluje w przybliżeniu około 50%, jedynie w roku 2000 wyniosło 56,9%. Duży spadek odnotowano w roku 2002 – jedynie 42,5%.(tabela 11)

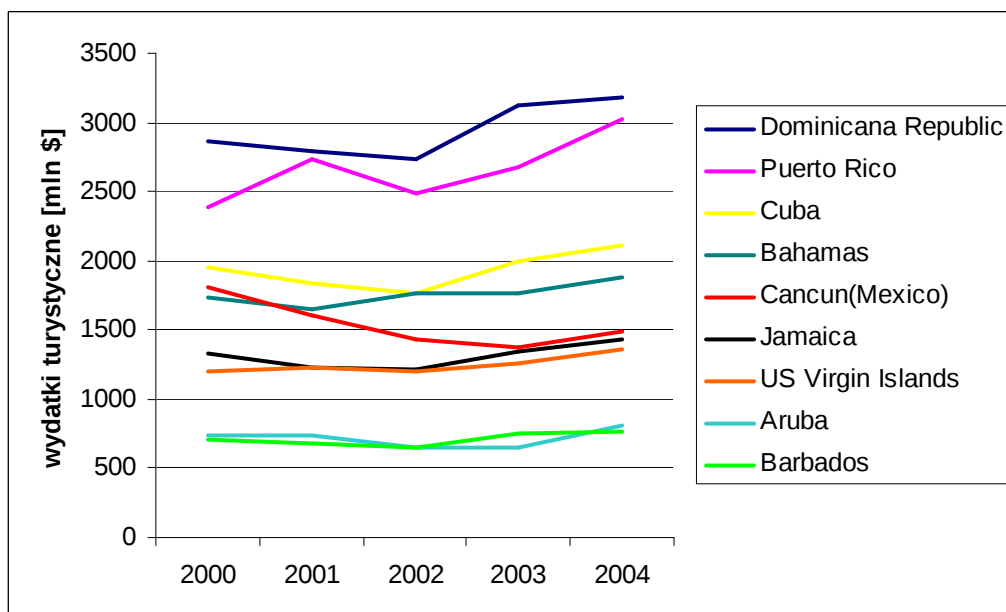
Destination	2000	2001	2002	2003	2004
Anguilla	75.9	49.7	44.0	41.9	n.a
Aruba	75.9	75.5	71.9	74.4	80.7
Bahamas	62.5	67.2	60.5	59.2	65.1
Barbados	56.9	51.1	42.5	49.9	49.7
Belize	29.0	44.8	40.1	41.3	40.7
Bermuda	61.6	51.9	55.0	54.5	62.4
Bonaire	57.0	60.0	58.0	67.0	61.0
British Virgin Islands	63.2	59.9	61.4	66.8	83.4
Cancun (Mexico)	73.8	71.8	66.7	70.5	76.4
Cayman Islands	62.4	52.1	*45.6	*44.2	n.a
Cozumel	63.5	60.8	52.7	50.0	41.9
Cuba	74.2	64.7	59.7	61.8	63.5

**Tabela 11. Obłożenie pokoi w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 - 2004.
(w %)**

Źródło: dane National Tourism and Statistical Offices

8. Dochody z turystyki przyjazdowej.

Spośród krajów karaibskich Barbados znajduje się na dziewiątym miejscu pod względem wielkości wydatków turystycznych turystów przyjeżdżających na wyspę. Wykres 18 przedstawia, w których krajach karaibskich wydatki turystyczne są największe. Średnio turyści przyjeżdżający na Barbados wydają 700 mln \$ rocznie. W okresie 2000 – 2004 największe wydatki przypadły na rok 2004 (763,2 mln US\$). Stanowi to 3,5 % wydatków turystycznych wszystkich turystów odwiedzających w 2004 roku Karaiby.(tabela 12)

Wykres 18. Wydatki turystyczne w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 – 2004 w mln dolarów (US\$).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Statistical and Tourism Offices oraz Eastern Caribbean Central Bank

Tabela 12. Wielkość wydatków turystycznych w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 – 2004 w mln dolarów amerykańskich(US\$).

		2000	2001	2002	2003	2004	Udział
1	Dominicana Republic	2860,2	2798,2	2730,4	3127,9	3180,4	14,70%
2	Puerto Rico	2387,9	2728,1	2486,4	2676,6	3024,1	14,00%
3	Cuba	1948,2	1840,4	1769,1	1999,2	2113,6	9,80%
4	Bahama	1736,8	1649,7	1762,7	1757,4	1884,5	8,70%
5	Cancun(Mexico)	1805,2	1601,9	1428,8	1376,9	1483,1	6,90%
6	Jamaica	1332,6	1233	1209,5	1351,1	1436,6	6,60%
7	US Virgin Islands	1205,9	1234,1	1195,4	1256,5	1365,9	6,30%
8	Aruba	737	739,3	654,1	647,5	812,4	3,80%
9	Barbados	711,3	686,8	647,8	747	763,2	3,50%
	Karaiby ogółem	19858,8	19488,6	18779,4	20059,5	21636,4	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych National Statistical and Tourism Offices oraz Eastern Caribbean Central Bank

Tabela 13 przedstawia średnie wydatki dzienne na osobę w latach 2001 i 2002. W roku 2001 wydatki te były wyższe o 17,86 dolarów amerykańskich niż w roku 2002. Największą część wydatków stanowi zakwaterowanie (w 2001 r. prawie 66%) Prawie 20 % całkowitych dziennych wydatków stanowią wydatki na cele żywieniowe(meals & drinks).

Następne pod względem wielkości są wydatki na zakupy(14%), transport wewnątrz wyspy(8%) oraz rozrywkę(6%).

Tabela 13. Średnie wydatki dzienne na osobę w latach 2001 i 2002 w dolarach(US\$)

Rok	suma	Accommodation	Meals&Drinks	Transport⁴³	Entertainment	Shopping	Other
2001	153,34	100,37	19,76	8,41	6,23	13,57	5,01
2002	135,48	80,61	19,74	8,66	6,3	13,83	6,34

źródło: opracowanie własne na podstawie Destination Visitor Surveys

W 2004 roku wydatki turystów statków rejsowych stanowiły 9,4% wszystkich wydatków turystów odwiedzających Barbados. Natomiast wydatki pozostałych turystów wyniosły 691,1 mln dolarów amerykańskich.

Rozdział III. Rynek emisji turystycznej.

Barbados Tourism Authority to organizacja zajmująca się turystyką na Barbados. Prowadzi ona badania dotyczące turystyki przyjazdowej na Barbados. Dane na temat turystyki wyjazdowej mieszkańców Barbados nie stanowią przedmiotu badań organizacji, co może świadczyć o małym znaczeniu wyjazdów turystycznych. Ze względu na bardzo małą powierzchnię wyspy trudno mówić o turystyce krajowej mieszkańców Barbados. Turystyka wyjazdowa natomiast nie jest monitorowana. Z pewnością mieszkańcy Barbados wyjeżdżają w celu odwiedzin krewnych i znajomych oraz w celu biznesowym czy nauki. W związku z byłą kolonią brytyjską zapewne część wyjazdów odbywa się do Wielkiej Brytanii. Powodzeniem mogą się również cieszyć wyjazdy do USA oraz sąsiednich krajów karaibskich. Jednak w związku z brakiem danych na temat są to tylko i wyłącznie przypuszczenia. Poniżej przedstawiam odpowiedź z Barbados Tourism Authority na temat mojego zapytania o turystykę wyjazdową mieszkańców Barbados.

Dear Joanna:

I'm sorry but we do not process outbound information since our systems are not designed to capture this kind of information and our focus is primarily inbound. Our Immigration

⁴³ Transport wewnątrz wyspy

Department is the only possible source of this kind information. To date, I've never heard or seen any reports or documents being circulated referencing outbound travel. Unfortunately, I cannot speak to their reasons for not publishing such information.

I'm sorry I couldn't be of much help in this regard.

Kind Regards,

Devon Chase

Research and Product Development

Barbados Tourism Authority

Tel: (246) 427-2623

Fax: (246) 426-4080

Tłumaczenie:

Droga Joanno:

Przepraszam ale nie przetwarzamy informacji na temat turystyki wyjazdowej odkąd nasze systemy nie są przeznaczone do ujęcia tego typu informacji. Naszą uwagę skupiamy w pierwszym rzędzie na turystyce przyjazdowej. Nasz Departament Imigracji jest jedynym możliwym źródłem tego typu informacji. Dodatkowo, nigdy nie słyszałem ani widziałem żadnych raportów czy dokumentów rozpowszechniających wzmiankę o podróżach wyjazdowych. Niestety, w związku z tym nie mogę mówić o powodach nie publikowania tych informacji.

Przepraszam, że nie jestem w stanie pomóc.

Kind Regards,

Devon Chase

Research and Product Development

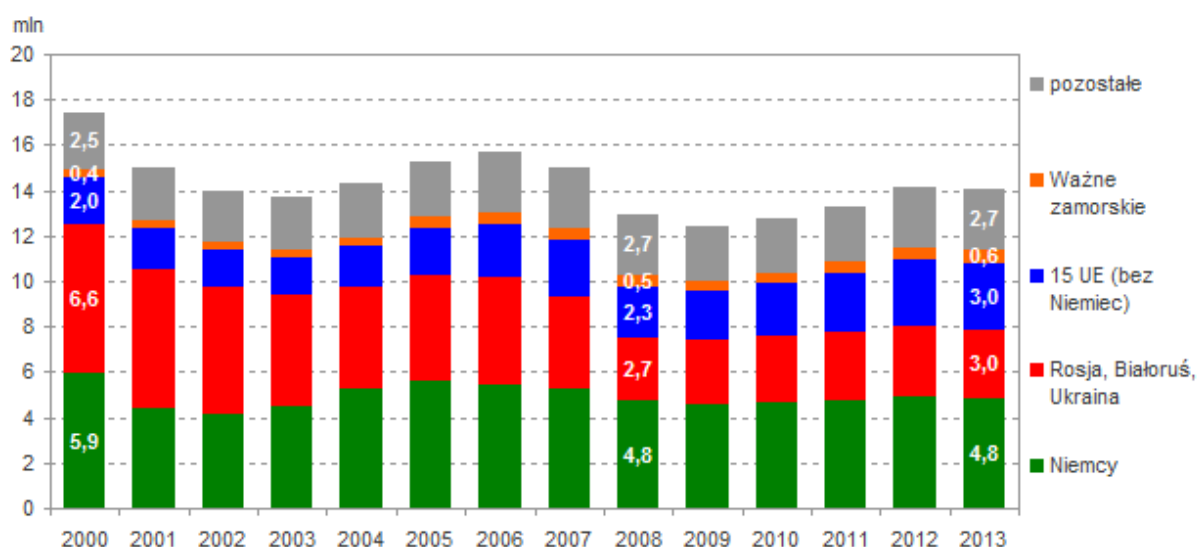
Barbados Tourism Authority

Tel: (246) 427-2623

Fax: (246) 426-4080

Rozdział IV. Znaczenie rynku turystycznego Barbados dla Polski.

W związku z brakiem danych na temat turystyki wyjazdowej mieszkańców Barbados określenie znaczenia tego rynku dla Polski na podstawie konkretnych danych staje się niemożliwe. Natomiast, moim zdaniem, znaczenie rynku turystycznego Barbados dla Polski jest znikome(poniżej 1%) i z pewnością nie będzie w przyszłości odgrywać większego znaczenia. Jedynymi danymi, zakreślającymi bardzo schematycznie ten temat, są dane Instytutu Turystyki. Umieszcza on Barbados w swoich badaniach w grupie tzw. krajów zamorskich. Niestety w grupie tej występują również takie kraje jak USA, Kanada, Korea Południowa, Nowa Zelandia czy Australia co komplikuje określenie znaczenia turystyki przyjazdowej Barbados dla Polski. Uważam zatem, że posługiwanie się takimi danymi może wyolbrzymiać i nierealnie przedstawiać znaczenie tego rynku.

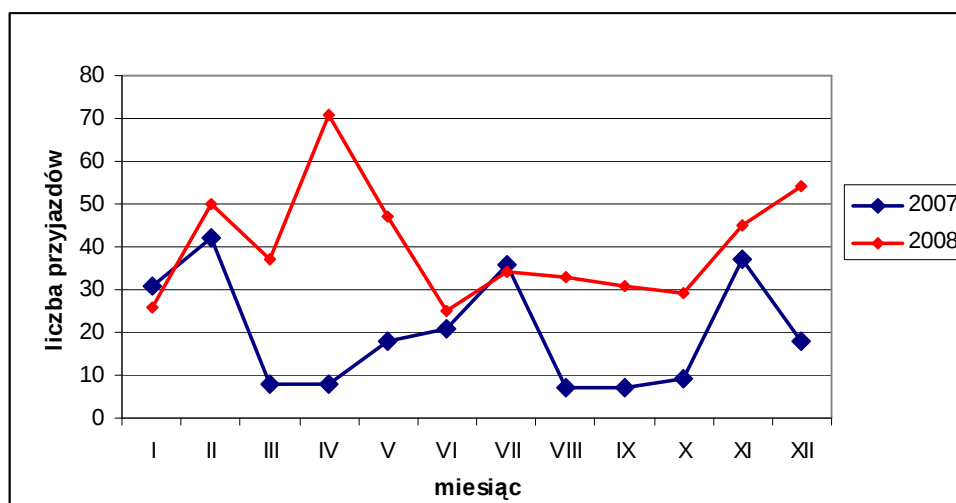

Wykres 19. Przyjazdy turystów według głównych grup krajów do Polski(w mln).

źródło: oszacowania i prognozy Instytutu Turystyki (III 2009)

Jak widać na wykresie 19, przyjazdy turystów z Barbados do Polski mieszczą się w grupie pozostałych krajów. Turystyka tych państw zajmuje 3 miejsce w kolejności wielkości przyjazdów. W badaniach Instytutu Turystyki w Warszawie nie ma danych dotyczących turystów z Barbados. Świadczy to o bardzo małym udziale w rynku turystów przyjeżdżających do Polski.

W związku z brakiem danych na ten temat pozwolę sobie zaprezentować w tym rozdziale znaczenie polskiego rynku dla wyspy Barbados.

Wykres 20. Przyjazdy Polaków na Barbados w rozbięciu na miesiące w roku 2007 i 2008.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Barbados Tourism Authority

Wykres 20 przedstawia sezonowość przyjazdów Polaków na Barbados na podstawie roku 2007 i 2008. W 2007 roku można było wyróżnić 3 fale przyjazdów: zimową - trwającą od stycznia do lutego, letnią - związaną z okresem wakacyjnym i urlopowym w Polsce w okresie od czerwca do lipca oraz późnej jesieni – z największą liczbą przyjazdów w listopadzie. Pewne podobne tendencje wystąpiły w roku 2008. Obserwujemy wzrost zainteresowania wyspą również w okresie zimowym(głównie w lutym) oraz późnej jesieni (listopad, grudzień). Zaskakująca jest dość stała tendencja w wyjazdach w okresie od lipca do października, która nie występowała w roku 2007. Również ciekawym aspektem jest najwyższa w roku 2008 liczba wyjazdów w kwietniu.

W 2007 roku przyjazdy Polaków na Barbados stanowiły zaledwie 1,01% wszystkich przyjazdów z Europy, natomiast rok później wskaźnik ten wzrósł do 1,8% co świadczy o dużej dynamice wzrostu przyjazdów. Wyjazdy europejczyków na Barbados stanowią 5,6% wszystkich światowych wyjazdów na wyspę. Dokładne dane statystyczne przedstawia tabela przedstawiona poniżej.

Tabela 14. Przyjazdy turystów na Barbados w latach 2005 - 2008.(w tys.)

	2005	2006	2007	2008	% w '08	% zmiana 08/07
Świat	547,53	562,558	572,937	567,667	100	-0,92%
Europa	26,852	29,4	27,058	31,825	5,61	17,62%
Polska	?	?	0,242	0,482	0,08	99,17%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Barbados Tourism Authority

Należy podkreślić, że wyjazdy Polaków na Barbados nie należą do najczęstszych stąd udział Polaków w tych wyjazdach stanowi zaledwie 0,08% wszystkich, światowych przyjazdów. Natomiast niezwykle ciekawym faktem jest nagły wzrost przyjazdów Polaków na Barbados w roku 2008. W porównaniu do roku 2007, w roku 2008 procentowa zmiana w przyjazdach wyniosła prawie 100 % (dokładnie 99,2%) co jest niewątpliwie imponującym wynikiem. Może to świadczyć o narodzinach nowego trendu w wyjazdach Polaków, szukających nowych, egzotycznych kierunków wyjazdu. Sezonowość wykazała głównie tendencję do wyjazdów w miesiącach zimowo - jesiennych. Jest to moim zdaniem fakt mówiący o potrzebie wypoczynku w kraju ciepłym i słonecznym, wtedy, gdy w Polsce jest zimno i szaro. Uważam, że wyjazdy Polaków na Barbados w kolejnych latach wzrosną głównie ze względu na poszukiwanie nowych, atrakcyjnych destynacji oraz bardzo dobre połączenia lotnicze z Europy. Barierą hamującą przyjazdy natomiast może być niski stopień wiedzy społeczeństwa o kraju i słaba promocja. Ponieważ rynek europejski nie jest podstawowym dla turystyki przyjazdowej Barbadosu, nie należy się spodziewać, że działania promocyjne będą skierowane na kontynent europejski a szczególnie już na rynek polski. Stąd uważam, że tak istotna jest tu rola touroperatorów w kreowaniu popytu na Barbados. Myślę, że jest to bardzo dobry pomysł na produkt, który może z powodzeniem zaspokoić potrzeby konkretnych niszy rynkowych i wyróżnić od konkurencji.

Rozdział V. Zakończenie.

Celem niniejszej pracy było przedstawienie analizy rynku turystycznego Barbados. Jak widać, rynek turystyki przyjazdowej na wyspę rozwija się bardzo prężnie. Na wyspie nie są

prorowadzone badania dotyczące turystyki wyjazdowej. Należy podkreślić, że ta destynacja cieszy się największym powodzeniem głównie wśród turystów z Ameryki Północnej, krajów karaibskich oraz częściowo wśród krajów Europy Zachodniej. Uważam jednak, że bogactwo atrakcji turystycznych oraz oryginalność tego kraju są tak duże, że organizatorzy turystyki powinni zwrócić na niego swoją uwagę. Dotyczy to szczególnie touroperatorów specjalizujących się w niestandardowych kierunkach wyjazdu. Jak wykazały badania Barbados Tourism Authority, w 2008 r. wzrost liczby Polaków odwiedzających wyspę wyniósł prawie 100% w porównaniu do roku poprzedniego. Być może jest to początek tworzenia się nowego trendu w turystyce wyjazdowej Polaków, świadczący o poszukiwaniu „czegoś nowego” i czegoś oryginalnego.

Bibliografia

- J. Warszńska, *Geografia turystyczna świata*, wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001
- H. Nick, E. Stanford, *Karaiby*, przewodnik National Geographic, Wyd. G+J RBA, Warszawa 2003, Wydanie Polskie
- Y.J. Elcock, *Sports Tourism in Barbados: the development of sports facilities and special events*, „Journal of Sport Tourism”, 2005, nr 10(2)
- E. Bersani, L. Giglio, *Karaiby – niezapomniane podróże*, wyd. Ars Polonia, Warszawa 1999
- J. Hughes, *Encyklopedia Uniwersalna*, wyd. Muza, Warszawa 2000

Stony www:

www.unwto.org - UNWTO

<http://barbadostourism.org/btaoff.htm> - Barbados Tourism Authority

<http://www.onecaribbean.org> - Caribbean Tourism Organization

<http://www.wttc.org/> - World Travel & Tourism Council

<http://www.visitbarbados.co.uk/default.aspx> - oficjalna strona Barbados

<http://www.barstats.gov.bb/> - Barbados Statistical Service

<http://www.eccb-centralbank.org/> - Eastern Caribbean Central Bank

<http://www.intur.com.pl/instytut.php> - Instytut Turystyki w Warszawie

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2004/cr04153.pdf> - Statistical Appendix 2004

www.portalwiedzy.onet.pl - Portal wiedzy Onet.pl

www.przewodnik.onet.pl - Onet przewodnik
www.gatwickairport.com - Lotnisko Gatwick
www.heathrowairport.com - Lotnisko Heathrow
www.holidaycheck.pl – dane na temat pogody na Barbados
www.justcaribbean.com – zdjęcia

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Barbados. (zaznaczone czerwoną strzałką).....	6
Rysunek 2. Mapa wyspy Barbados.....	7
Rysunek 3. Niekwestionowana wizytówka Barbadosu – rum.....	12
Rysunek 4. Fragment Wybrzeża Platynowego na Barbados.	14
Rysunek 5. Przyjazdy turystów z Europy na Barbados wg kraju w 2004 r.(udział procentowy)	25
Rysunek 6. Przyjazdów turystów z USA wg geograficznych regionów na Barbados w 2004r. (udział procentowy)	26

Spis tabel

Tabela 1. Barbados - dane ogólne.....	4
Tabela 2. Typy i wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados w latach 2000 – 2004. (liczba pokoi)	18
Tabela 3. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg kraju emisji w latach 2002 – 2006 (w tysiącach)	24
Tabela 4. Przyjazdy turystyczne wg głównych rynków w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi w 2008 r.	24
Tabela 5. Średnia długość pobytów turystycznych wg głównych krajów emisji w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi w 2004 r. (w liczbie nocy)	27
Tabela 6. Wybrane cele przyjazdów turystycznych wg głównych segmentów turystów Barbados w roku 2007 – udział procentowy[%].....	30
Tabela 7. Cele przyjazdów turystycznych na Barbados w roku 2007 i 2008.....	31
Tabela 8. Średnia długość pobytów turystycznych w wybranych państwach karaibskich w latach 2000 – 2004 r. (w liczbie nocy).....	32

Tabela 9. Średnia długość pobytów turystycznych wg głównych krajów emisji w 2004 r. (w liczbie nocy).....	32
Tabela 10. Miejsca zakwaterowania turystów na Barbados w 2004 r. w porównaniu z wybranymi krajami karaibskimi. (udział procentowy).....	35
Tabela 11. Obłożenie pokoi w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 - 2004. (w %).....	36
Tabela 12. Wielkość wydatków turystycznych w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 – 2004 w mln dolarów amerykańskich(US\$).	37
Tabela 13. Średnie wydatki dzienne na osobę w latach 2001 i 2002 w dolarach(US\$).....	38
Tabela 14. Przyjazdy turystów na Barbados w latach 2005 - 2008.(w tys.).....	42

Spis wykresów

Wykres 1. Miesięczny rozkład wysokości temperatury powietrza i wody na Barbados.....	8
Wykres 2. Wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados w latach 1998 – 2005.	17
Wykres 3. Wielkość zakwaterowania turystycznego na Barbados wg kategorii w latach 2000 – 2004. (udział procentowy)	18
Wykres 4. Udział Barbados w turystycznym rynku karaibskim w 2009r.	21
Wykres 5. Liczba przyjazdów turystycznych na Barbados w latach 2000 – 2008.....	21
Wykres 6. Liczba pasażerów statków rejsowych w latach 2000 – 2008.	22
Wykres 7. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg głównych rynków w 2006 r.....	22
Wykres 8. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg kraju emisji w latach 2002 – 2006 (w tysiącach)	23
Wykres 9. Przyjazdy turystów z destynacji karaibskich na Barbados wg kraju emisji w 2004 roku.	26
Wykres 10. Przyjazdy turystów z krajów karaibskich na Barbados w latach 2000 - 2004.(w tysiącach)	27
Wykres 11. Przyjazdy turystyczne wg miesięcy w roku 2005, 2006, 2008.(w tysiącach).	28
Wykres 12. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg wieku w roku 2004.....	28
Wykres 13. Przyjazdy turystyczne na Barbados wg płci w roku 2004.....	29
Wykres 14. Liczba pasażerów lotniczych przybyłych na Barbados w roku 2004 wg przewoźnika.(w tysiącach).....	33
Wykres 15. Lokalizacja jednostek pływających z kojami na świecie w 2004 r.	34

Wykres 16. Liczba turystów rejsowych przybywających na Barbados w latach 2000 – 2008.....	34
Wykres 17. Liczba turystów statków morskich przybywających na Barbados wg miesięcy w latach 2004 – 2006.	35
Wykres 18. Wydatki turystyczne w wybranych krajach karaibskich w latach 2000 – 2004 w mln dolarów (US\$).	37
Wykres 19. Przyjazdy turystów według głównych grup krajów do Polski(w mln).	40
Wykres 20. Przyjazdy Polaków na Barbados w rozbiciu na miesiące w roku 2007 i 2008.	41

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie w obowiązującymi zasadami i nie narusza niczych praw autorskich.